

Obec Trhovište

Komunitný plán sociálnych služieb

Programovacie obdobie 2019 – 2023

Obec Trhovište

marec 2019

Obsah

1. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady	6
1.1. Princípy, zásady a ciele	7
1.2. Definovanie skupín sociálnych služieb	10
1.3. Legislatívne súvislosti	11
1.4. Východiská	12
1.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti	18
2. Sociálno – ekonomická analýza	19
2.1. Základná charakteristika obce	19
2.1.1. História	19
2.1.2. Územie, pôda, vodstvo, chránené územia, fauna a flóra	20
2.1.3. Klimatická charakteristika	21
2.1.4. Technická infraštruktúra	36
2.2. Popis lokality	37
2.2.1. Alokácia	37
2.2.2. Reliéf a geológia	37
2.3. Demografický vývoj	38
2.3.1. Demografia	40
2.3.2. Veková štruktúra	41
2.3.3. Príjmy a výdavky domácností	43
2.3.4. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva	44
2.3.5. Náboženská charakteristika	46
2.4. Vzdelanie a zamestnanosť	47
2.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	47
2.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy	48
2.5.1. Vývoj nezamestnanosti	48
2.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných	48
2.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných	49
2.5.4. Dĺžka evidencie	49
2.5.5. Verejné služby zamestnanosti	50
2.5.6. Aktivačná činnosť	50
2.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva	50
2.6.1. ĽZP občania	50

2.6.2.	<i>Opatrovaní občania</i>	51
2.6.3.	<i>Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie</i>	52
2.6.4.	<i>Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)</i>	52
2.6.5.	<i>Rodinné prídavky – osobitný príjemca</i>	53
2.7.	<i>Analýza verejných sociálnych služieb</i>	54
2.7.1.	<i>Sociálne služby</i>	54
2.7.2.	<i>Posudková činnosť</i>	57
2.7.3.	<i>Služby vzdelávania</i>	57
2.7.4.	<i>Zdravotnícke služby</i>	58
2.7.5.	<i>Voľno - časové aktivity</i>	58
2.7.6.	<i>Bezpečnosť a aktivity prevencie</i>	61
2.8.	<i>Bývanie</i>	61
2.8.1.	<i>Bytový fond a jeho štruktúra</i>	61
2.8.2.	<i>Sociálny bytový fond a nájomné bývanie</i>	62
2.9.	<i>Definovanie zainteresovaných skupín</i>	62
2.9.1	<i>Zadávatelia</i>	62
2.9.2.	<i>Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania</i>	64
2.9.3.	<i>Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania</i>	64
2.9.4.	<i>Verejnosť</i>	64
2.10.1.	<i>Obyvatelia v dôchodkovom veku</i>	65
2.10.2.	<i>Deti a mládež</i>	66
2.10.3.	<i>Ženy na materskej dovolenke</i>	66
2.10.4.	<i>Sociálne odkázaní obyvatelia</i>	66
2.10.5.	<i>Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia</i>	67
2.10.6.	<i>Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia</i>	67
2.10.7.	<i>Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie (bezdomovci, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)</i>	68
3.	<i>Strategická časť</i>	68
3.1.	<i>SWOT analýzy a definovanie priorít</i>	68
3.1.1.	<i>Sociálne služby</i>	70
3.1.2.	<i>Služby vzdelávania</i>	72
3.1.4.	<i>Voľno - časové aktivity</i>	74
3.1.5.	<i>Bývanie</i>	76
3.1.6.	<i>Bezpečnosť</i>	77

3.2. Vízia a poslanie	79
3.2.1. Vízia	79
3.2.2. Poslanie.....	80
3.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov	82
3.3.1. Sociálne služby	83
3.3.2. Služby vzdelávania	83
3.3.3. Zdravotnícke služby	83
3.3.4. Voľno - časové aktivity	83
3.3.5. Bývanie.....	83
3.3.6. Bezpečnosť	83
3.3.1.1. Sociálne služby	84
3.3.2.1. Služby vzdelávania	89
3.3.3.1. Služby vzdelávania	89
3.3.4.1. Voľno - časové aktivity	90
3.3.5.1. Bývanie	91
3.3.6.1. Bezpečnosť	92
3.4. Merateľné indikátory	93
3.4.1. Sociálne služby	93
3.4.2. Zdravotnícke služby	94
3.4.3. Voľno - časové aktivity	94
3.4.4. Bývanie.....	95
3.4.5. Bezpečnosť	95
3.5. Akčné plánovanie	96
3.5.1. Sociálne služby	96
3.5.2. Služby vzdelávania	98
3.5.3. Zdravotnícke služby	99
3.5.4. Voľno-časové aktivity	100
3.5.5. Bývanie.....	102
3.5.6. Bezpečnosť	103
3.6. Finančné plánovanie	104
3.6.1. Sociálne služby	105
3.6.2. Služby vzdelávania	105
3.6.3. Zdravotnícke služby	106
3.6.4. Voľno - časové aktivity	106

3.6.5. Bývanie.....	107
3.6.6. Bezpečnosť.....	107
3.7. Hodnotenie.....	108
3.8. Monitorovanie.....	109
3.9. Súlad poskytovania sociálnych služieb v obci Trhovište.....	110
4. Záver	110
5. Použitá literatúra	111

1. Komunitné plánovanie – ciele, princípy a zásady

Komunitné plánovanie sociálnych služieb je jednou zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Predstavuje metódu, pomocou ktorej obec Trhovište plánuje sociálne služby tak, aby zodpovedali miestnym špecifikám a potrebám jednotlivých občanov. Ide o otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov a hľadanie najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Komunitné plánovanie obec Trhovište využila pre začatie spolupráce a tvorbu trvalejších partnerstiev. V porovnaní s inými metódami posilnilo princípy zastupiteľskej demokracie, pretože do procesu zapojilo všetky zainteresované subjekty.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti – Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb – § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia – obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

Obec a vyšší územný celok sú povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb a návrh koncepcie rozvoja sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje:

- analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku vrátane vyhodnotenia materiálno-technického vybavenia sociálnych služieb a vzdelanostnej štruktúry zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby,

- analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb a cieľových skupín,

- analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,

- určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo vyššieho územného celku,

- časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb vrátane určenia personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok na ich realizáciu,

- spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Obec a vyšší územný celok zverejňuje komunitný plán sociálnych služieb a koncepciu rozvoja sociálnych služieb vhodným a v mieste obvyklým spôsobom.

1.1. Princípy, zásady a ciele

Princípy

- **Partnerstvo medzi všetkými účastníkmi** – potreby a ciele všetkých účastníkov majú rovnakú váhu. Názorom všetkých strán bol venovaný rovnaký priestor.
- **Zapájanie miestneho spoločenstva** – pri zapájaní miestnej komunity, obyvateľov obce Trhovište boli metódy a formy oslovenia a zapojenia aplikované tak, aby nikto nebol diskriminovaný a vylučovaný.
- **Hľadanie nových ľudských a finančných zdrojov** – pri spracovaní plánu bol braný ohľad na spoluprácu s podnikateľmi, dobrovoľníkmi v sociálnych službách, svojpomocné skupiny, rodinnú starostlivosť, organizácie pôsobiace v obci poskytujúce sociálne služby. Komunitný plán sociálnych služieb je jedným z nástrojov na celkové zlepšenie kvality života v obci Trhovište.
- **Práca s informáciami** – pri spracovaní bol zabezpečený rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastnili. Priebežne bolo zabezpečené odovzdávanie informácií verejnosti.
- **Priebeh spracovania komunitného plánu** – proces komunitného plánovania zahŕňal vyhľadávanie, zapájanie a diskusiu rôznych skupín. Tento proces umožnil, aby navrhnutý

system sociálnych služieb plne zodpovedal miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom, ktorými disponuje obec Trhovište.

- **Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce.**
- **Kompromis priania a možností** – výsledkom komunitného plánovania v obci Trhovište je kompromisné riešenie medzi potrebami a možnosťami obecného rozpočtu. Možnosťami v tomto prípade nie sú iba materiálne, finančné a ľudské zdroje, ale tiež spoločná dohoda, ktorá vymedzila, kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov komunitného plánu podieľať (Woleková, Mezianová, s.10, 2004).

Zásady

- Potreby, priority a smery rozvoja sociálnych služieb v obci Trhovište sú definované ľuďmi, ktorí žijú v obci a ktorých sa služby týkajú, ich volenými zástupcami, organizáciami a inými subjektami s priamym vplyvom na obec Trhovište.
- Všetky činnosti na miestnej úrovni behom prípravy a pri uskutočňovaní plánu sú previazané.
- Skvalitňovanie sociálnych služieb je obcou Trhovište považované za žiadúce a sociálne služby sú dôležitou súčasťou miestnej politiky.
- Priority a smery rozvoja sociálnych služieb vychádzajú z presvedčenia o jedinečnosti, hodnote, vrodenej dôstojnosti a práve na sebaurčenie každého užívateľa sociálnych služieb v obci.

Ciele komunitného plánovania sociálnych služieb

- Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce Trhovište.
- Predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín.
- Opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji (a v niektorých prípadoch predstavujú pre obyvateľov hrozbu, či vyvolávajú strach a neistotu).
- Zabezpečiť poskytovanie kvalitných sociálnych verejných služieb pre svojich obyvateľov.
- Zabezpečiť bezpečnosť a ochranu obyvateľov obce, prevenciu a osvetu.
- Zabezpečiť základnú ľudskú potrebu – bývanie pre všetky skupiny obyvateľov – sociálnu, nájomnú.

Uplatnenie princípu integrovaného prístupu

Rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce v sociálnej oblasti – sociálny, vzdelávací, voľnočasový, zdravotný, kultúrny a bezpečnostný – sú vzájomne prepojené a sociálny úspech v rozvoji

samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce rozvoja sociálnych služieb v užšom aj širšom poňatí sa v Komunitnom pláne sociálnych služieb skombinovali. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky klimatických zmien. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá pre dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

Rozmer – 2

Komunitný plán sociálnych služieb obce integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. Komunitný plán sociálnych služieb (KPSS) obce integruje a nadväzuje na PHRSR obce, Územný plán obce, pôvodný Komunitný plán sociálnych služieb, Program rozvoja bývania, Viacročný rozpočet, a iné. KPSS obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

Rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci MZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený

v prípravnej fáze spracovania KPSS, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy KPSS, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

Rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

1.2. Definovanie skupín sociálnych služieb

Komunitné plánovanie je zamerané na **rozvoj komunitných sociálnych služieb**, ktoré sú poskytované obyvateľom danej komunity - obce a mali by byť poskytované v obci.

A) Sociálne služby <i>Sociálne služby v zmysle zákona 448/2008 z.z. o sociálnych službách</i> - prevencia vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, - zachovanie, obnova alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, - zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, - riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny, - prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny, - dopravná služba, - opatrovateľská služba, - domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, - stravovanie dôchodcov,	B) Služby vzdelávania - predškolská výchova - materské školy, - základné vzdelávanie - základné školy, - záujmová mimoškolská činnosť - centrá voľného času, - školská záujmová činnosť - školské kluby detí, - záujmová mimoškolská činnosť - umelecké školy a ďalšie zariadenia záujmového vzdelávania,	C) Zdravotnícke služby - základné lekárske služby - lekári prvého kontaktu, - špecializované lekárske služby - špecializované ambulancie, - iné zdravotnícke služby - zariadenia a liečebne, - rehabilitačné služby, - lekárne, - dopravná zdravotná služba, - lekárska služba prvej pomoci,
D) Voľno-časové aktivity - športové ihriská, telocvične, - oddychové zóny, - športové kluby a jednoty, - kluby dôchodcov, - kino, divadlo, knižnice	E) Bezpečnosť a aktivity prevencie - aktivity obecnej a štátnej polície, - preventívne vzdelávacie aktivity, - monitorovacie bezpečnostné systémy, - prvky fyzickej ochrany obyvateľov a majetku,	F) Bývanie - sociálne bývanie, - nájomná bytová výstavba, - štartovacie byty pre mladé rodiny,

Služby musia byť poskytované takým spôsobom, aby obyvatelia obce zotrvali vo svojom prirodzenom sociálnom prostredí a pritom ich potreby budú uspokojené. Potrebné služby sú obyvateľom poskytované ambulantne (napr. poradenstvo, skupinová terapia, rehabilitácia, stravovanie, klubová činnosť – výroba darčkových predmetov pre turistov...) alebo v denných zariadeniach špecializovaných pre jednotlivé alebo vhodne kombinované skupiny (stacionár pre deti so zdravotným postihnutím, chránená dielňa pre dospelých s duševnou poruchou napr. výroba medovníkov, vyšívanie, stacionár pre starších ľudí...). Podobným spôsobom sú poskytované aj odľahčovacie služby pre rodinu, ktorá sa stará o svojho postihnutého člena.

Neoddeliteľnou súčasťou komunitných služieb sú aj služby poskytované v domácnosti toho obyvateľa, ktorý ich potrebuje. Niekedy sa používa presnejšie označenie „domáce a komunitné sociálne služby“. V domácom prostredí sa v podstate môžu poskytovať tie isté sociálne služby, ktoré sa poskytujú ambulantným spôsobom, vrátane opatrovateľských služieb, ktoré poskytujú denné centrá. Domáce a komunitné služby pre konkrétneho klienta sa môžu vhodne dopĺňať.

1.3. Legislatívne súvislosti

Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon NR SR č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon NR SR č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon NR SR č. 599/2003 Z. z. o hmotnej núdzi, Zákon NR SR č. 601/2003 Z. z. o životnom minime, Zákon NR SR č. 36/2005 Z. z. o rodine a Zákon NR SR č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č.219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z.,

zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z.). Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona NR SR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

1.4. Východiská

Pri komunitnom plánovaní sociálnych služieb boli zohľadnené stratégie a priority definované v národných, lokálnych a európskych strategických dokumentoch.

Na miestnej úrovni:

- **územný plán obce,**
- **komunitný plán sociálnych služieb,**
- **program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce,**
- **viacročný rozpočet.**

Na národnej úrovni:

- **partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR,
- **pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020** – pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument

predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014 – 2020,

- **stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020,**
- **integrovaný regionálny operačný program „IROP“** – predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí,
- sektorového operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory,
- programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHRSR KSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj,
- programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce,
- koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- národný program reforiem, máj 2012,
- návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020,
- revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015,
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015,
- koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania.

Na nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast,

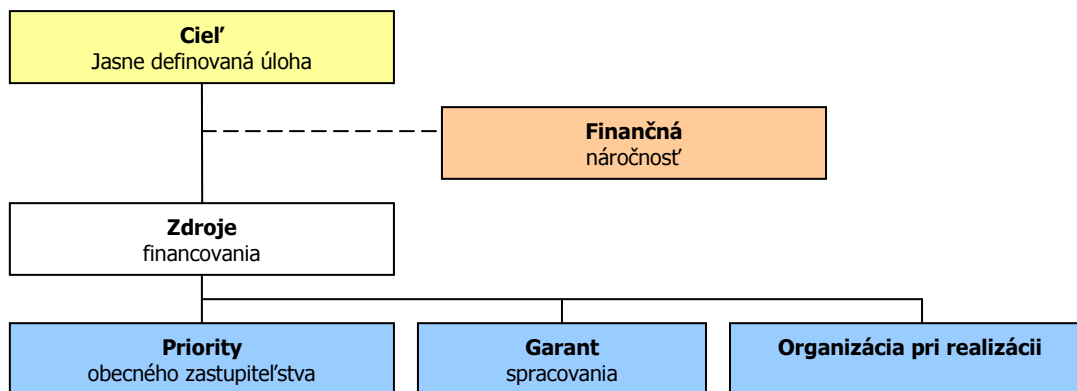
- spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie,
- rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie,
- sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celostátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie,
- regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie,
- strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“.

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia KPSS obce Trhovište je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Trhovište. Návrh spôsobu implementácie bude

treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

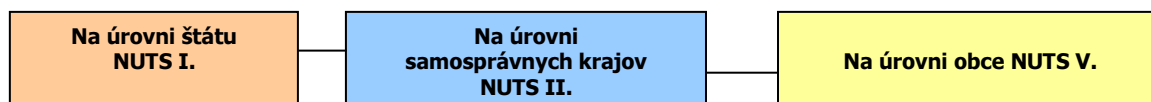
Financovanie KPSS by sa malo realizovať na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné sociálne aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a

poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave KPSS Trhovište nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní KPSS obce Trhovište boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Trhovište má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;

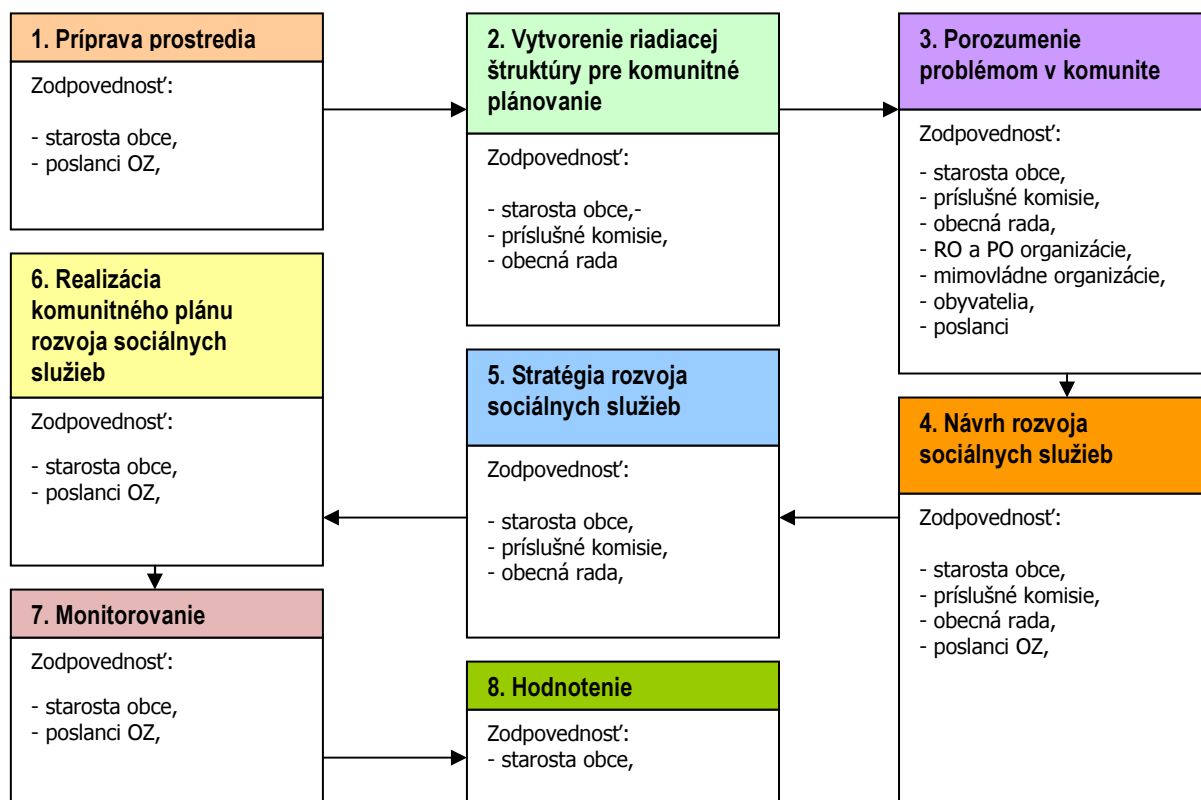
- 4) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 5) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 6) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti pre sociálnu oblasť:

- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť,
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce,
- moderná a profesionálna verejná správa.

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

1.5. Fázy komunitného plánovania a definovanie zodpovednosti

1	- Vyvolanie dopytu v obci Trhovište. - Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. - Určenie, koho je treba do prípravy KP zapojiť. - Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. - Príprava informačnej stratégie.
2	- Zapojenie všetkých účastníkov procesu. - Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie komunitného plánu. - Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	- Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. - Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. - Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. - Zhodnotenie silných a slabých stránok existujúceho systému sociálnych služieb. - Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj sociálnych služieb.
4	- hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré budú pri spracovaní komunitného plánu udávať smer, ktorým sa budú sociálne služby v budúcnosti uberať, - cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja sociálnych služieb, - prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji sociálnych služieb, - regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj sociálnych služieb.
5	- Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. - Systém sledovania realizácie komunitného plánu. - Spracovanie konečnej verzie komunitného plánu. - Predloženie textu komunitného plánu na pripomienkovanie verejnosti. - Schválenie komunitného plánu zastupiteľstvom.
6	- Uskutočňovanie plánu. - Ročné vyhodnocovanie plánu. - Informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu. - Pribežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. - Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom komunitnom pláne.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

2. Sociálno – ekonomická analýza

2.1. Základná charakteristika obce

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Trhovište sídlom nachádzajúcim sa v okrese Michalovce ktorý je súčasťou Vyššieho územného celku Košice.

Tabuľka č.1: Základná charakteristika obce Trhovište

Základná charakteristika obce Trhovište (k 31.12.2013)	
Kód obce	523186
Názov okresu	Michalovce
Názov kraja	Košický
Štatút obce	obec
PSČ	072 04
Telefónne smerové číslo	056
Prvá písomná zmienka o obci/meste – rok	1220
Nadmorská výška obce - mesta v m	132 m n.m.
Celková výmera územia obce [ha]	1256
Hustota obyvateľstva na km²	158,04
<i>Zdroj: ŠÚ SR</i>	

Obec Trhovište leží uprostred Východoslovenskej nížiny na juhozápadnom okraji Pozdišovskej pahorkatiny, ktorá smerom na západ prechádza do nivy Ondavy. Nadmorská výška v strede obce je 130 m n. m., v chotári 101-163 m n. m. Celý chotár je odlesnený.

2.1.1. História

Na území obce sa našli mohylové násypy z eneolitu, pozostatky sídliska z doby rímskej a slovanské z doby veľkomoravskej a sídliskové nálezy z 10. storočia. Trhová osada je doložená od roku 1220, kedy sa stala sídlom diaconátu. Názov obce sa postupne menil z Wasarhely (1220), Fur, Locus Fori, Wasarhel (1332), Wasarhel (1385), Tarhowisscze (1773), Terhowisstye (1786), Trhowisste (1808) až na dnešný názov Trhovište; maďarsky Vásárhely. Od 15. storočia časť obce a od roku 1557 celá obec patrila panstvu Humenné. Od 18. storočia patrila Csákyovcom, na konci 19. storočia tu mali majetky Andrassyovci. V roku 1715 mala 15 opustených a 18 obývaných usadlostí, v roku 1787 102 domov a 758 obyvateľov, v roku 1828 101 domov a 754 obyvateľov, ktorí sa zaoberali poľnohospodárstvom a domácimi remeslami. Aj po roku 1918 sa obyvatelia živili poľnohospodárstvom.

2.1.2. Územie, pôda, vodstvo, chránené územia, fauna a flóra

Územie

Riešený priestor podľa geomorfologického členenia SR (E. Mazúr, M.Lukniš) je súčasťou alpsko - himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincia Východopanónska panva, provincia Veľká Dunajská kotlina, Oblasť Východoslovenská nížina, orografický celok Východoslovenská rovina a podcelok Ondavská rovina.

GEOMORFOLÓGIA

Oblasť katastra sa zaraďuje do dielčieho povodia Ondavy a hydrogeologického rajónu QN 106 kvartér Ondavy a Tople od Slovenskej Kajne po Trebišov.

Východoslovenská nížina, ktorej súčasťou je i Ondavská rovina, teda aj územie k.ú. Trhovište, vznikla nerovnomernými tektonickými poklesmi zemskej kôry vo vnútri karpatského oblúka v priebehu neogénu a kvartéru. Poklesové pohyby podmienili i prevahu akumulčných procesov a tým plochý nížinný reliéf, tvorený riečnymi nánosmi, sprašami a viatymi pieskami. Geneticky predstavuje severnejšiu časť rozsiahlejšej intrakarpatskej tektonickej depresie Východoslovenskej pánvy. Pozdĺž rieky Ondavy sú uložené sedimenty v podobe štrkov, pieskov a kalov. Tvoria poriečnu nivu. Medzi charakteristické krajinné jednotky popri Podslanskej, Podvihorladskej, Vranovskej a Zalužickej pahorkatine patrí i Pozdišovský chrbát. Pozdišovský chrbát je výškovo členitejší, viac vyzdvihnutá polygénna pahorkatina. Do Východoslovenskej pahorkatiny patrí i Ondavská niva, ktorá zaberá časť menej podmáčaných agradačných valov so stredne ťažkým substrátom, plytšími a vlhšími depresiami s výskytom piesočnatých lokalít. Nachádza sa v medzivalovej depresnej oblasti zvanej Malčicko - Moravanská depresná oblasť.

HYDROLOGICKÉ POMERY

Riešené územie spadá do povodia Bodrogu, ktorý vzniká sútokom riek Latorica, Laborec a Ondava, ktoré majú nížinný charakter. Keďže územie nemá dostatočný sklon na odvedenie povrchových vôd, na ochranu pred veľkými vodami boli vykonané rozsiahle vodohospodárske úpravy a to najmä ohradzovanie vyššie uvedených riek. Vnútorne vody sú odvádzané severo-južným smerom do rieky Ondavy hustou sieťou melioračných kanálov.

Podzemné vody sú viazané na hrubú vrstvu kvartérnych, resp. fluviálno - eolických pieskov, v podloží ktorých je 2 - 5 m hrubá málopriepustná vrstva povodňových hĺn a ílov s rozličnou prímесou piesčitej frakcie. Podložie je tvorené z hydrogeologického hľadiska nepriepustnými neogénnymi ílmi. Podzemné vody riešeného územia sú napájané vodou z rieky Ondavy. Zrážky sa na tvorbe zásob podzemných vôd uplatňujú od novembra do apríla.

Maximálne stavy hladiny podzemných vôd sa vyskytujú od marca do mája. Na základe doterajších výsledkov hydrogeologického prieskumu možno konštatovať, že v katastri obce Trhovište od hranice s obcou Trhovištesmerom na juh sú priaznivejšie podmienky na získanie ďalších zdrojov podzemných vôd. Vody v studniach zdrojov podzemných vôd kvartéru v katastrálnom území Trhovište, navrtaných pri prieskume podzemných vôd s maximálnou hĺbkou do 30 m v horizonte východ - západ južne od obce majú zvýšené obsahy železa, mangánu a amoniaku. Napriek tomu možno konštatovať, že pri riedení vyšším pomerom zo studní neogénu v k. ú. Trhovište prípadne navrtaním ďalších studní by aj táto voda mohla spĺňať požadované kvalitatívne normy, čím by sa zvýšila celková výdatnosť podzemných zdrojov. Existujúce studne nachádzajúca sa v riešenom území, ktoré sú navrtané až v neogéne, vykazujú vynikajúce kvalitatívne parametre, jedinečné v širšom záujmovom území. Podobné kvalitatívne parametre má aj voda zo studne v k.ú. Ložín , nachádzajúca sa vedľa PR Oľchov.

Vodné hospodárstvo – správa a údržba vodných tokov

Vodné toky v území sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. OZ Povodie Bodrogu. Súčasná prax vodného hospodárstva a príslušné predpisy jednoznačne prioritizujú protipovodňovú ochranu územia formou úpravy vodných tokov a rýchleho odvedenia vôd z územia.

Ochrana pred povodňami, odvodnenie územia

Katastrálne územie Trhovište nepatrí v súčasnosti medzi územia ohrozované povodňami z dôvodu vybudovanej dvojstupňovej protipovodňovej hrádze na rieke Ondava..

2.1.3. Klimatická charakteristika

Klimatické a hydrologické charakteristiky sú veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného územia. Klimaticky patrí riešené územie do oblasti teplej, podoblasti mierne suchej s chladnou zimou s teplotou v januári nad -3 až -5°C, s počtom letných dní nad 50. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8,8 až 9,1° C. Trvanie snehovej pokrývky 99 dní. Počas celého roka prevládajú severné vetry. Vegetačné obdobie začína už v druhej polovici marca, končí v druhej polovici mesiaca október a trvá zhruba 200 až 220 dní v roku. Väčšina zrážok (cez 60 % z ročného úhrnu) pripadá na vegetačné obdobie, nepriaznivý je však fakt, že vo vegetačnom období majú zrážky prevažne búrkový charakter a sú pre rastliny menej využiteľné. Samotná poloha Východoslovenskej nížiny podmieňuje niektoré špecifické zvláštnosti územia.

Kontinentálnejší charakter klímy v k. ú. Trhovište spôsobuje oneskorený nástup fenologických javov v porovnaní napr. s Podunajskou nížinou.

Tabuľka č. 2: Priemerné teploty vzduchu

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
priemer	-3,6	-1,6	3,3	9,5	15,0	18,2	20,4	19,4	15,3	9,3	4,0	-0,2	9,1

Tabuľka č. 3: Priemerný počet dní s charakteristickými teplotami

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
„LD“	-	-	-	1,4	7,1	13,7	20,6	17,	7,9	0,8	-	-	68,6
„MD“	27,3	23,7	18,8	4,6	0,4	-	-	-	0,2	4,2	11,5	21,4	112,1
„LD“	15,7	8,6	1,9	-	-	-	-	-	-	-	1,2	9,3	36,7
„DSM“	8,8	5,6	0,8	-	-	-	-	-	-	-	0,3	3,0	18,5

Letný deň („LD“) – teplota vzduchu max 25,0°C

Mrazivý deň („MD“) – teplota vzduchu min -0,1°C

Ľadový deň („LD“) – teplota vzduchu max -0,1°C

Deň so silným mrazom („DSM“) – teplota vzduchu min. -10,1°C

Oblačnosť a slnečný svit boli doteraz spracované len pre Trebišov. Podľa toho je v posudzovanom území trvanie slnečného svitu za rok v priemere vyššie ako 2200 hodín, čo je zhruba toľko ako na Podunajskej nížine.

Tabuľka č. 4: Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu R v %

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
R	86	82	75	69	69	73	7	73	76	80	86	88	78

V uvedenej tabuľke sú započítané hmly celodenné aj krátkodobé, ktoré sa vyskytujú na jar a v lete, obyčajne v ráňších hodinách.

Tabuľka č. 5: Priemerný počet dní s hmlou v priebehu roka

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
počet dní	7,7	5,0	2,9	2,0	0,7	0,7	0,7	0,7	1,5	5,5	7,2	2,6	44,2

Veterné pomery v záujmovej oblasti Trhovište sú ovplyvnené predovšetkým orografiou. Usporiadanie pohorí na celom východnom Slovensku spôsobuje, že na Východoslovenskej nížine je rýchlosť vetra najvyššia zvyčajne z prevládajúcich smerov t.j. severného či severozápadného, Trebišov $4,9 \text{ m.s}^{-1}$, Michalovce $3,8 \text{ m.s}^{-1}$. Smery vetra s južnou zložkou majú v južnej polovici územia o 2 m.s^{-1} nižšiu rýchlosť, severne o 1 až $1,5 \text{ m.s}^{-1}$. Priemerná rýchlosť vetra, vrátane bezvetria je na nížine pomerne nízka 2,3 až $2,8 \text{ m.s}^{-1}$. Najvyššie rýchlosti sú dosahované začiatkom jari (3 až $3,3 \text{ m.s}^{-1}$), najnižšie na jeseň 2,0 až $2,2 \text{ m.s}^{-1}$. Z vývoja rýchlosti prúdenia vzduchu môžeme predpokladať, že v záujmovej oblasti prevládajú mierne až slabé prúdenia.

Tabuľka č. 6: Priemerná rýchlosť vetra v (m/s) v stanici Michalovce, r.2000

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
rýchlosť	2,1	1,9	2,1	2,4	2,4	2,3	2,0	1,9	1,9	1,3	1,3	1,3

Územie obce Trhovište patrí do európskej kontinentálnej klimatickej oblasti mierneho pásma s prevládajúcim oceánskym vzduchom. Popri západnom prúdení vzduchu od Atlantiku možno hovoriť i o prúdení vzduchu od Stredozemného mora, ktoré do celej oblasti prinášajú výdatné zrážky. Kontinentálne prúdenie vzduchu so sebou prináša suchý vzduch, t.j. bez významnejších zrážok. Klimatické podmienky obce, katastra i skupiny obcí Ondavskej nížiny sú v značnej miere ovplyvňované rovinatým tvarom povrchu i vegetačným krytom. Celá nížinná časť je zo severu otvorenou krajinou. V severovýchodnej časti vo vzdialenosti 15 - 20 km sa tiahnu od západu na východ až juhovýchod Vihorlatské vrchy a Popričný, čo tvorí prirodzenú bariéru severnému prúdeniu do Sobraneckej oblasti. Na západ od obce vo vzdialenosti 20 - 25 km sa tiahnu zo severu na juh Slanské vrchy. Pozdišovská pahorkatina netvorí prirodzenú bariéru severnému prúdeniu aj napriek tomu, že je z časti smerom na sever od obce zalesnená. Umelo vybudované vodné diela, ktoré vznikli po roku 1960 čiastočne prispeli k zmene klimatických pomerov rovinatej časti obcí aj okolo obce Trhovište. I to prispelo k tomu, že zrážky v povodí rieky Ondavy v jej nížinnej oblasti sú slabé, so zvyšovaním ich množstva smerom k pohoriam. Priemerný ročný úhrn zrážok v tomto území je 593 mm. Tieto zrážky sa z väčšej časti podieľajú na výpare, ktorý dosahuje hodnotu 70 -

80% z celkového úhrnu zrážok. Nedostatok vody v pôde vo veterných mesiacoch október až marec spôsobuje v čase bez pokrytia pôdnu eróziu. Najnižšie priemerné relatívne vlhkosti sú v tejto oblasti v apríli a v máji, najvyššie v novembri a v decembri.

Tabuľka č. 7: Priemerný úhrn zrážok v mm (Údaje SHMÚ)

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
priemerný úhrn	35	38	27	33	56	76	72	70	42	51	48	45	593
najvyšší denný úhrn	33,2	27,3	24,0	52,0	34,6	61,1	91,3	59,7	65,5	37,2	42,0	37,2	

Tabuľka č. 8: Priemerná výška snehovej pokrývky a jej pravdepodobný výskyt v cm resp. % a absolútne maximá snehovej pokrývky v cm (Údaje SHMÚ)

mesiac	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
počet dní	-	-	-	2,2	12,1	20,4	16,6	6,8	1,0	-	-	-
max.výška	-	-	-	17	35	45	40	35	3	-	-	-

V porovnaní s Podunajskou nížinou je v záujmovej oblasti Východoslovenskej nížiny suchšia zima a vlhkejšie leto, hlavne vďaka búrkovým lejakom. V súvislosti s chladnejšou zimou je na tomto území v priemere skorší začiatok a neskorší koniec trvania snehovej pokrývky ako na Podunajskej nížine. Súvislá snehová pokrývka počas viac ako mesačného obdobia sa tu vyskytuje zriedka.

PÔDA

Vo Východoslovenskej nížine na širokých riečnych nivách sú nívne pôdy fluvizeme a lužné pôdy čiernice. Na sprašiach vznikli ilimerizované pôdy, luvizeme, miestami hnedozeme a černozeme. Väčšia časť zastavaného územia obce Trhovište je lokalizovaná na vyvýšenine, nížinná časť chotára je pokrytá hnedými nívnymi pôdami – vegy ale aj lužnými pôdami rôznych subtypov, čiastočne oglejené, na vyvýšenej časti chotára sú ilimerizované pôdy prevážne oglejené. Podľa superpozície má predmetné územie v najvrchnejšom horizonte nasledovný vývoj a charakteristiku: fluvizeme typické – sprevádzané fluvizemami glejovými a arenickými, pôdny substrát tvoria nekarbonátové aluviálne sedimenty. Pri charakterizovaní prevládajúcich pôd ide o pôdy s ochric. nívnym horizontom, zrnitostne stredne ťažké až ľahké, pôdna reakcia slabo kyslá s prevažne hlbokými pôdami vyskytujúce

sa v nivách vodných tokov. Ich využitie je hlavne ako orné pôdy s prevahou pestovania obilnín, kukurice, strukovín a krmovín. Náchylnosť na kontamináciu pôd je v možnosti translokácie kontaminovaných látok do hlbších častí pôd profilu a do podzemných vôd.

Dôležitým zdrojom kontaminácie pôd sú agrochemikálie, fosforečné hnojivá s vysokým obsahom ťažkých kovov ako chróm, urán, arzén, kadmium, olovo a ortuť. Degradáciu pôd spôsobovali aj odpady poľnohospodárskej prvovýroby. Zvlášť nebezpečné odpady predstavujú nevyužívané prostriedky na ochranu rastlín proti škodcom, ako aj ropné látky. V súčasnosti dochádza k stagnovaniu v hnojení priemyselnými hnojivami, za roky od 1990 sa spotreba priemyselných hnojív znížila z 231 kg/ha na súčasných 50 kg/ha NPK a rovnako dochádza k stagnovaniu v hnojení organickými hnojivami v dôsledku rapídneho zníženia stavov hovädzieho dobytku, deficitu organickej hmoty a organických látok v pôde.

PRÍRODNÉ ZDROJE

Ložiská nerastov môžeme vo väčšine prípadov označiť ako geopotenciály (využitie v rôznych odvetviach hospodárstva). Z hľadiska územných nárokov na výstavbu však nadobúdajú zvlášť plošne rozsiahlejšie výskyty charakter aj geobariér. V katastrálnom území – Trhovištesa v zmysle banského zákona nachádzajú vyhradené nerasty - palivá, technické plyny a nevyhradené nerasty – stavebné suroviny, tehliarska surovina (predpokladané zásoby). V hodnotenom území je vytýčené Chránené ložiskové územie (CHLÚ) zemného plynu a ropy. Nachádza sa tu aj aktívny dobývací priestor zemného plynu a ropy Trhovište (DP).

SEIZMICITA ÚZEMIA

Geologicko - tektonická stavba a prejavy neotektonických (v období sarmat – kvartér) pohybov v území majú veľký vplyv na seizmicitu územia. Širšie poňaté záujmové územie je porušené početnými zlomovými systémami. Za potenciálne seizmický aktívne zlomy možno považovať Ondavský, Laborecký a Trebišovský zlom. Na niektoré z uvedených zlomov sú viazané aj ohniská zemetrasení, ktoré boli lokalizované v tomto regióne. Hĺbka ohniská zemetrasení je 3 - 13 km, magnitúda 5,01 – 5,7. Podľa STN 73 0036 riešené územie leží v oblasti s maximálnou seizmicitou do 6 st. stupnice MSK64.

FYTOGEOGRAFICKÉ ZAČLENENIE ÚZEMIA A CHARAKTERISTIKA FLÓRY

Podľa fyto geografického členenia (Futák, 1980) patrí posudzované územie do oblasti panónskej flóry (Panonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupanonicum) a fyto geografického okresu Východoslovenská nížina. Toto členenie charakterizuje výskyt teplomilnej vegetácie so submediterálnymi, mediterálnymi a pontickými prvkami. Územie je charakteristické spoločenstvami kultúrnej stepi, kde podstatnú časť biotopov tvorí orná pôda,

menej lúky, pasienky a melioračné kanály s pomiestnou brehovou zeleňou, medzné zelené pásy, remízky a vetrolamy s pomerne chudobným zastúpením druhov fauny a flóry.

Ak berieme do úvahy stabilitu, druhovú diverzitu, ekologickú významnosť a podiel ohrozených a vzácných druhov rastlín, najväčšiu ekologickú hodnotu majú na území Východoslovenskej nížiny lesné biocenózy. Čím sú tieto biocenózy druhovým zložením bližšie pôvodným, tým je ich hodnota vyššia. Najlepšie sú zachované tvrdé lužné lesy.

Lužné lesy vrbovo – topoľové (*Salicion albae*) je spoločenstvo mäkkých lužných lesov rozšírených na holocénných nivách rieky v teplej panónskej oblasti, na vlhkých, periodicky zaplavovaných sedimentoch v nížinnom a pahorkatinovom stupni až do 250 – 300 m.n.m. Viazu sa na alúvia väčších riek, v sledovanom území je to rieka Ondava. V spoločenstvách mäkkých lužných lesov sú zahrnuté taktiež fytocenózy vysokokmenných vrbovo - topoľových lesov, krovitých vrb a všetky ich vývojové štádia. Krovinná etáž je chudobná na druhy a stupeň jej rozvoja závisí od režimu povrchových záplav. Bohatšie je zastúpené bylinné poschodie, lebo substrát bohatý na živiny poskytuje priaznivé podmienky pre jeho rozvoj. Na fytocenologické zloženie a štruktúru vrbovo - topoľových spoločenstiev má rozhodujúci vplyv vertikálne kolísanie hladiny vody v koryte rieky. Podstatnú časť v tejto oblasti tvoria spoločenstvá vetrolamov a remízok, tvorené predovšetkým topoľovými zelenými pásmi.

Do pôvodnej skladby vegetačného krytu riešeného územia v značnej miere zasiahol človek, ktorý systematickým rúbaním a kľčovaním lesných porastov ale aj intenzívnym odvodňovaním časť územia premenil na ornú pôdu, lúky a pasienky. Do prirodzenej skladby takmer všetkých rastlinných spoločenstiev v riešenom území v posledných desaťročiach zasiahli vodohospodárske úpravy, intenzifikácia poľnohospodárstva a ďalšie antropogénne faktory. Dominantný druh vysokej drevinnej zelene v riešenom území je najmä vrba biela (*Salix alba*), vrba popolavá (*Salix cinerea*), vtrúsene vrba rakyta (*Salix caprea*), topoľ osikový (*Populus tremula*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*) v podrade krušina jelšová (*Frangula alnus*), bršlen európsky (*Euonymus europaea*), svíb krvavý (*Cornus sanguinea*), kalina ob. (*Viburnum opulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a i.

V predmetnom území najmä v intenzívne pretvorených oblastiach (napr. polia) a lokalitách opustených plôch nachádzame segetálnu a ruderálnu vegetáciu. Segetálna vegetácia spôsobuje zaburiňovanie polí. Ruderálna vegetácia je v území pomerne rozšírená, najmä na plochách nevyužívaných, okolo okrajov obce, kde nitrofilná vegetácia signalizuje prebytok dusíka po v minulosti nadmernom hnojení minerálnymi hnojivami.

Z rastlinných spoločenstiev sa na sledované územie viažu spoločenstvá lesov a pahorkatín, spoločenstvá vodných a močiarnych biotopov, spoločenstvá lúk a pasienok, ktoré zohrávajú dôležitú zložku prirodzenej vegetácie na Východoslovenskej nížine.

ZOOGEOGRAFICKÉ ZAČLENENIE ÚZEMIA A CHARAKTERISTIKA FAUNY

Zloženie fauny dotknutého územia nie je také pestré ako v hornatých častiach Slovenska. Územie Východoslovenskej nížiny patrí do provincie Vnútrokarpatskej zníženiny, oblasti panónskej, obvodu juhoslovenského, okrsku potiského. Riešené územie je z hľadiska fauny málo významné. Ide o intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu, v ktorej sú živočíšne spoločenstvá pomerne chudobné a značne narušené antropogénnou činnosťou.

Živočíchy tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch prispievajú rozhodujúcou mierou k ekologickej rovnováhe v obehú látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým sa vytvárajú lepšie podmienky pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu. Vzhľadom na to možno vo faune rozlíšiť z hľadiska zoogeografického tieto hlavné zložky: kozmopolitnú, holarktickú, paleoarktickú, európsko - sibírsku, karpatskú, ale i endemickú a reliktnú.

Druhová ochrana je zabezpečovaná v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ako aj v zmysle iných právnych noriem SR a EU dotýkajúcich sa ochrany prírodných zložiek a ratifikovaných medzinárodných dohôd (CITES, Bonn, Bern, Ramsar....).

Pôvodné spoločenstvá fauny sa so zmenou prírodných podmienok prispôbili, odťahovali alebo vyhynuli. Dnes v krajine dominujú spoločenstvá ornej pôdy, krovín, listnatých lesov a ľudských sídiel. Prevládajú živočíšne spoločenstvá polí a lúk. K týmto zoocenózam možno priradiť z hľadiska vertebratologického aj zoocenózy neobrábaných plôch ako sú smetiská, rozrobené zemné práce násypov, ciest, stavieb a pod. Charakteristickým znakom tohto biotopu je otvorenosť, každoročné i lokálne striedanie kultúr, ročné zmeny v kultúrach súvisiace s ich vývojom, určitá druhová stereotypnosť a časté hlboké zásahy človeka do biocenóz. Väčšina druhovo suchozemských stavovcov, ktoré sú súčasťou tejto zoocenózy, pôvodne obývala stepi. Preto aj adaptačný vývinový proces prebiehal pri nich z hľadiska požiadaviek, ktoré na ne kladlo toto nekryté otvorené prostredie. Jeho výsledkom je predovšetkým dokonalé farebné splývanie s prostredím, ktoré zabezpečuje stepným živočíchom ochranu pred predátormi.

Živočíšne spoločenstvá bezstavovcov polí (kultúrnej stepi) v porovnaní s lesnými a lúčnymi spoločenstvami sú pomerne chudobné na druhy dôsledkom agrotechnických zásahov, ktoré rušivo pôsobia na štruktúru živočíšnych spoločenstiev. Významnú zložku edafónu tvorí množstvo rozličného hmyzu. Z motýľov má veľké zastúpenie mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), babôčka prhl'avová (*Aglais urticae*), vidlochvost ovocný (*Ipheclides podalirius*), žltáčky (*Colias sp.*) a modráčiky (*Polyommatus sp.*).

Veľmi významnou skutočnosťou z hľadiska fauny je to, že prakticky celý kataster tvorí súčasť veľkej Potiskej nížiny, ktorá svojim charakterom predstavuje jeden z najvýznamnejších koridorov pre ťah vtáctva cez východné Slovensko. Je tu významná nielen mozaika vhodných oddychových lokalít na ťahu, ale hlavne lokalít pre zahniezdenie pestrej palety vtáčích druhov. Kultúrnu step reprezentujú predovšetkým druhy malej poľnej, poľovnej i nepoľovnej zveri ako je napr. zajac poľný (*Lepus europaeus*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), liška obyčajná (*Vulpes vulpes*). Živočíšne spoločenstvá polí sú antropicky silne redukované. Agrotechnickými prácami bola značná časť zoocenóz ochudobnená a obmedzená len na niekoľko druhov.

Charakteristické druhy pre polia, lúky a pasienky záujmového územia sú:

- **obojživelníky:** ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus*), skokan zelený (*Rana esculenta*),
- **plazy:** jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), užovka obyčajná (*Natrix natrix*),
- **vtáky:** škovránok poľný (*Alauda arvensis*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), kačica chrapačka (*Anas querquedula*), myšiarka ušatá (*Astotus otus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), glezg obyčajný (*Coccothraustes coccothraustes*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), včelárik zlatý (*Merops apiaster*), vrabec poľný (*Passer montanus*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), straka obyčajná (*Pica pica*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtus*), jarabica poľná (*Perdix perdix*),
- **cicavce:** srna hôrná (*Capreolus capreolus*), večernica pozdná (*Eptesicus serotinus*), zajac poľný (*Lepus europeus*), hraboš poľný (*Microtus agrestis*), netopier vodný (*Myotis daubentoni*), piskor obyčajný (*Sorex araneus*), sviňa divá (*Sus scrofa*), liška obyčajná (*Vulpes vulpes*), krt obyčajný (*Talpa europea*).

Základný zoologický prieskum sa opieral o poznatky získané z riešeného územia v predošlom období. Výsledky poznania boli aktualizované priebežnými, súčasnými terénnymi pozorovaniami.

Determinácia a identifikácia druhov bola prevádzaná vizuálne, sluchovou analýzou hlasových prejavov jednotlivých druhov a identifikáciou druhotných znakov výskytu.

Živočíšne spoločenstvá v riešenom území Bánoviec nad Ondavou môžeme rozdeliť do 5 typov biotopov:

1. Biotopy krajinej zelene, lesíkov, kriačín a lesných lemov – sú veľmi pozitívne pre toto územie s veľkým významom pre poľnohospodársku krajinu. Vyznačujú sa veľkou druhovou diverzitou, vyváženosťou druhov a skupín. Dominantné skupiny sú: spevavce, dravce, sovy, holuby, d'atle. Zabezpečujú stabilitu biocenóz.
2. Biotopy vlhkých lúk, pasienkov a zarastených močarísk – sú pozitívne s významom pre poľnohosp. krajinu. Druhovú diverzitu je znížená, menšia vyváženosť druhov a skupín. Dominantné rady sú: bahniaky a bociany.
3. Biotopy vodných plôch s otvorenou hladinou – z hľadiska biotopov veľký význam. Dominantné rady: potápk, kačky.
4. Biotopy intenzívne využívaných lúk, pasienkov a polí - vid'. druhové zloženie uvedené vyššie.
5. Biotopy ľudských sídel a prídomevých záhrad –synantropne druhy.

Najbohatšiu zložku fauny tvorí vtáctvo, pre ktoré územie toku rieky Ondavy predstavuje hlavnú migračnú cestu európskeho významu.

Tabuľka č.9: Vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Trhovište od roku 2005.

Výmera územia v ha.											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Celk. výmera úz. obce	1256	1256	1256	1256	1256	1256	1256	1256	1256	1256	1256
Pol'no. pôda - spolu	1054	1054	1055	1055	1054	1054	1054	1054	1054	1054	1054
- orná pôda	854	854	855	855	855	856	856	856	856	856	856
- záhrada	64	64	64	63	63	62	62	62	62	62	61
- trvalý trávny porast	112	112	112	112	112	112	112	112	112	112	113
Nepol'. pôda - spolu	201	201	200	201	201	201	201	201	201	201	201
- lesný pozemok	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82
- vodná plocha	18	18	17	17	17	17	17	17	17	17	17
- zast. plocha a nádvorie	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86
- ostatná plocha	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14

Zdroj: 29.10.2018, <http://datacube.statistics.sk>

ÚZEMNÝ PRIEMET OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY

OSOBITNE CHRÁNENÉ ČASTI PRÍRODY A KRAJINY

Veľkoplošné chránené územia:

(Chránené krajinné oblasti, národné parky a ich ochranné pásma) - nie sú vyhlásené

Maloplošné chránené územia:

(Chránené areály a ich ochranné pásma, národné prírodné rezervácie, prírodné rezervácie a ich ochranné pásma, národné prírodné pamiatky a prírodné pamiatky vrátane jaskýň a prírodných vodopádov a ich ochranné pásma, chránený krajinný prvok)

- nie sú vyhlásené najbližšie sa nachádza v k. ú. Ložín Prírodná rezervácia Oľchov

Chránené stromy a ich ochranné pásma: - nie sú vyhlásené

ÚZEMIA NATURA 2000

Chránené vtáčie územie (CHVÚ) - zasahuje priamo riešené územie v južnej časti pri rieke Ondave a pokračuje severným smerom po hranici katastra

Ondavská rovina – CHVÚ

Zasahuje do riešeného katastrálneho územia v južnej časti pri rieke Ondava a pokračuje proti toku severným smerom až po obec Moravany. Cieľom ochrany v CHVÚ je zachovanie a obnova ekosystémov významných pre druhy vtákov, pre ktoré je oblasť vyhlásená v ich prirodzenom areály rozšírenia, ako aj zaistenie podmienok pre zachovanie populácie týchto druhov v priaznivom stave z hľadiska ich ochrany. Stav druhu z hľadiska ochrany je považovaný za priaznivý, keď údaje o populačnej dynamike druhu naznačujú, že sa dlhodobo udržiava ako životaschopný prvok svojho biotopu, prirodzený areál druhu sa nezmenšuje a existuje dostatok biotopov na dlhodobé zachovanie jeho populácie. Rozhodujúce pre zachovanie populácie druhov vtákov je preto zachovanie, prípadne zlepšenie ekologického stavu biotopov, na ktoré sú tieto druhy viazané.

CHVÚ Ondavská rovina sa vyhlasuje na ochranu - zachovanie biotopov vtákov európskeho významu: orol kráľovský (*Aquila heliaca*), d'ateľ hnedkavý (*Dendrocopos syriacus*), pre ktoré je jedným z piatich najvýznamnejších hniezdnych území na Slovensku a druhov európskeho významu: chriaštel' poľný (*Crex crex*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), ľabtuška poľná (*Anthus campestris*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), sokol rároh (*Falco cherrug*), prhl'aviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), pipiška chochlatá (*Galerida cristata*), ktorých tu pravidelne hniezdi viac ako 1 % národnej populácie a týchto druhov európskeho významu: škovránok poľný (*Alauda arvensis*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), d'ateľ

prostredný (*Dendrocopos medius*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*), kaňa popolavá (*Circus pygargus*), sokol kobcovitý (*Falco vespertinus*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*), bučiačik močiarny (*Ixobrychus minutus*), strakoš kolesár (*Lanius minor*), včelárík zlatý (*Merops apiaster*), výrik lesný (*Otus scops*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), kalužiak červenonohý (*Tringa totanus*). Územie CHVÚ Ondavská rovina bude vyhlásené najneskôr do konca roka 2006. Po vyhlásení budú platiť určité obmedzenia týkajúce sa najmä spôsobu a času vykonávania agrotechnických zásahov a ochrany TTP, medzí, remízok a ostatnej nelesnej vegetácie.

Navrhované územia európskeho významu (ÚEV) - nenachádzajú sa priamo v riešenom území

ÚZEMIA MEDZINÁRODNÉHO VÝZNAMU - nenachádzajú sa v predmetnom k.ú.

VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Tvoria sieť genofondovo významných ekostabilizačných plôch v k.ú. obce Bánovce nad Ondavou, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofodu rastlín a živočíchov na riešenom území. Za miestne ekostabilizačné plochy – významné krajinné prvky boli vybrané tie územia, v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber ekologicky významných segmentov krajiny je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bioty a v neposlednom rade aj územná rozloha.

Riešené územie patrí v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov k územiu s 1. stupňom ochrany t.j. k územiu, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana.

Lúky a pasienky sa v riešenom území vyskytujú v týchto typoch:

1. Vlhké zaplavované lúky a pasienky – v súčasnej dobe nepravidelne zaplavované trávne porasty ovplyvňované vysokou hladinou podzemnej vody alebo zamokrené počas jarného obdobia a dlhotrvajúcich dažďov povrchovou vodou.
2. Svieže lúky a pasienky – sú len krátkodobo ovplyvňované podzemnou alebo povrchovou vodou, ich výnosy závisia od dobrého ošetrovania a pri zlepšení výživy hnojením prípadne aj závlahami je možné dosiahnuť kvalitu intenzívnych trávnatých porastov.
3. Polosuché trávnaté porasty – sú na stanovištiach, ktoré sú na jar ovplyvňované vysokou hladinou podzemnej, resp. zamokrením povrchovou vodou, v lete extrémne vysychajú. Z tohto dôvodu sa tu nedarí dobrým trávny druhom.

V katastrálnom území Trhovištesa popri rieke Ondava sa nachádzajú súvislé brehové porasty. Sú v celku málo narušené a plnia protieróznú funkciu ako aj funkciu regionálneho biokoridoru.

Významné migračné koridory živočíchov

Na riečne údolie Ondavy sa viaže východoslovenská, obojstranná, severojužná migračná trasa hlavne avifauny európskeho významu. Významnými centrami migrujúcich druhov sú vodné biotopy so stálou vodnou plochou Zemplínska Šírava a Senné rybníky. Migrácia územím má celoročný charakter. Okrem jarného a jesenného ťahu územím migrujú severské druhy aj v zimnom období. Charakter ťahu spočíva v dennom aj nočnom zosadení početných krídlov na plochy blízke vodným biotopom, ornú pôdu a trávne porasty. Podľa druhu migranta prelety sú nízko nad terénom – využívajú menší odpor vzduchu pre zemi. Podľa poveternostných pomerov sa tieto tiahnúce spoločenstvá zdržiavajú na území rôzne dlho.

Iným typom migrácie územím je premiestňovanie druhov avifauny i vyšších stavovcov líniovými koridormi so vzrastlým porastom stromovej a krovitej etáže. Migrácia prebieha spojite. Na miestach prerušenia línie kopírujú druhy morfológické línie v teréne. Takýmito sú hrádze, kanálové i cestné priekopy a existujúce komunikácie.

Na základe podkladov a terénnych pozorovaní boli jednotlivé lokality zhodnotené z biologického hľadiska a z hľadiska stavu vegetácie a vybraných skupín živočíchov.

Hodnotenie biotickej kvality vegetácie

Pri hodnotení biotickej kvality vegetácie sme vychádzali z druhového zloženia a štruktúrnych vlastností porastov vegetácie. Biotický najvyššiu kvalitu dosahujú brehové porasty pozdĺž toku a podmáčané alúviá. Nižšiu úroveň má zvyšok lesného komplexu Kolsárka. Bioticky najnižšie hodnotenie pripisujeme aglomeráciám a agrokultúram. Postupne od biotopov s najnižšou ekologickou kvalitou vzrastá stupeň degradácie plôch zárastom sukulentnými, málo hodnotnými spoločenstvami, podmienený vypaľovaním suchej trávy.

Hodnotenie biologickej kvality krajiny z pohľadu potrieb živočíšstva

K najhodnotnejším biotopom územia z hľadiska kvalitatívnej a kvantitatívnej druhovej skladby patria biotopy málo sa líšiace od biotopov pôvodnej krajiny. Sú nimi ekosystémy s vodným prostredím. Pre svoju obmedzenú dostupnosť vytvárajú relatívne stabilné biotopy s dôležitým genofondovým, reprodukčným, potravným a úkrytovým poslaním v krajine. S rozľahlosťou plochy narastá stupeň ich kvalitatívneho významu. Majú relatívne vysokú regeneračnú schopnosť s prvkami prirodzenej regulácie. Ostatné biotopy tvoria prechodné formy s dočasným faunistickým poslaním. Majú význam ako pufrovacie zóny. Využívané sú

k oddychu, lovu a reprodukcií vymedzeného typu živočíšnych druhov. Ich hodnotový význam ako ekosystému je podriadený poslaniu, funkcii a antropickému vplyvu. Najhodnotnejšie biotopy v riešenom území sú brehové porasty pri rieke Ondava.

SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA

Súčasná krajinná štruktúra, predstavuje celoplošné definovanie územia s aktualizovaným stavom reálnej štruktúry krajiny. Súčasná krajinná štruktúra obce Trhovište je výrazne antropogénne poznamenaná intenzívnou poľnohospodárskou veľkovýrobou predošlého obdobia. Štruktúra typická pre nížinné, inundačné oblasti Slovenska sa tu výrazne zmenila. Prakticky boli sčasti zlikvidované typické mokradňové ekosystémy, ktoré plnili regulačnú funkciu obehu vody v prírodných ekosystémoch. Tvorbou nových komunikačných systémov medzi hospodárskymi dvormi a hospodárskymi plochami, v spojitosti s melioráciami, došlo k zmene odtokového režimu podzemnej a povrchovej vody v krajine a vzniku nových pôvodnému charakteru blízkych podmáčaných plôch bez sprievodnej vegetácie. Údržba funkčnosti kanálov spôsobuje likvidáciu tvoriacich sa krajinnu – štruktúrnych prvkov zelene, stabilizujúcich ekologický potenciál územia. K znižovaniu stability prispieva komunálne znečistenie vôd, výsadba nepôvodných druhov vegetácie v obciach a ich okolí a neriadená likvidácia odpadov vysypávkami v krajine.

Na základe hodnotenia typu súčasnej krajinnej štruktúry riešené územie patrí do krajiny nížin. Najväčšiu časť k.ú. obce Trhovište zaberá orná pôda a trvalé trávne porasty. Na základe hodnotenia typu reliéfu hospodárskeho využitia, riešené územie patrí do oblasti nížin s vhodnosťou na poľnohospodárske využitie. Krajinársky možno riešené územie charakterizovať ako oráčinovo - lúčnú krajinu.

V riešenom území boli pre definovanie vzájomných väzieb v krajine vyčlenené 2 základné krajinné typy krajinnej štruktúry:

POĽNOHOSPODÁRSKA KRAJINA - AGROEKOSYSTÉMY

- orná pôda
- trvalé trávne porasty (TTP)
- nelesná stromová a krovinná vegetácia
- vodný tok

ORNÁ PÔDA

Je intenzívne zmenený a obhospodarovaný prvok s neustálym prísunom energie a vysokým stupňom starostlivosti zo strany človeka. V riešenom území sa nachádza orná

pôda veľkobloková so segetálnou vegetáciou, ktorá je počas dlhého obdobia bez vegetačného krytu. Z toho vyplýva aj náchylnosť na eróziu, najmä veternú, ktorá je zvlášť výrazná na severe a severozápade územia. Osobitne erodovateľné sú ľahké piesočnaté pôdy pieskových dún a pokryvov. Severná a južná časť vykazujú vysoký stupeň zornenia. Úzkopásové polia sú stabilnejším prvkom vzhľadom na časté striedanie plodín v rámci malej plochy. V riešenom území Bánoviec nad Ondavou zaberá 975 ha. V prevažnej časti katastra je orná pôda odvodnená do odvodňovacích kanálov, ktoré tvoria po zarastení krovinami vhodné koridory pre ornitofaunu.

TRVALÉ TRÁVNE PORASTY

Sú plochy fyziognomicky vzdialené od pôvodného vegetačného krytu, vyžadujú neustálu starostlivosť, od ktorej je závislý ich charakter. V dôsledku rozsiahlych melioračných a regulačných zásahov došlo k ubúdaniu prirodzených trávnatých porastov resp. sa rozšírili plochy kultúrnych siatych lúk a trvalých trávnych porastov so zmenenou floristickou skladbou. Tieto v extenzívnom spôsobe hospodárenia majú tendenciu navracieť sa do pôvodného štádia – zarastať burinami. V kombinácii s krajinou zeleňou zastávajú stabilizačnú funkciu, ktorá sa mení so stupňom intenzity využitia územia.

NELESNÁ STROMOVÁ A KROVINNÁ VEGETÁCIA

K charakteristickým dominantám územia patrí vzrastlá, stromová zeleň plošná alebo bodová vytvárajúca ostrovčekovitú mozaiku vegetácie na nížine. Jej existenciu mimo intravilánu dopĺňa a často i nahrádza líniová stromová zeleň tzv. vetrolamov tvorených topoľmi. Krovinné formácie sa nachádzajú v otvorenej kultúrnej krajine, na poľných medziach, pozdĺž poľných ciest na opustených neobrábaných miestach, na hraniciach lúk a pasienkov. Porasty tvoria prevažne trnité a širokolisté druhy kríkov (trnka, hloh, ruža, ostružina), po okrajoch sa pripájajú početné ďalšie teplomilné kry. Od ostatných typov krovinej vegetácie sa odlišujú hlavne floristickým zložením – rastú na suchých a teplých stanovištiach. Vlhké terénne depresie, aluviálne lúky, okraje a brehy vodných plôch tvoria košato rozložené vrbové kroviny s dominanciou vrby popolavej. Všetky tieto typy vegetácie hodnotíme ako významné biotopy. Maloplošné porasty drevín mimo súvislého lesa – remízky, skupiny drevín, ktoré sú refúgiom lesných drevín v nelesnej krajine tvoria bodové krajinné – štruktúrne prvky s ekostabilizačnou funkciou.

VODY

Riešeným územím preteká rieka Ondava, ktorá predstavuje nížinný typ vôd. Územie je popretkávané melioračnými kanálmi. Mnohé biotopy sú bez výskytu makrofytnej vegetácie a ako krajinné – štruktúrne prvky sa neplnohodnotne uplatňujú v území. Nížinné

spoločenstvá krovitých formácií vrúb lemujú pobrežia vodných tokov. Bylinné poschodie je floristicky a faunisticky bohaté.

Nedostatočné spádové pomery rieky Ondava a jej prítokov boli príčinou častých záplav, ktoré spôsobovali každým rokom obrovské škody. Oneskorovali sa poľnohospodárske práce, znehodnocovala sa úroda, znečisťovali sa domové studne. Až vybudovaním odvodňovacích kanálov došlo k bezpečnému odvedeniu veľkých vôd. Radikálnym zásahom pri celoplošných melioráciách ako aj vplyvom globálneho otepľovania došlo k zníženiu hladiny spodných vôd. Zníženým prúdením spodných vôd a zvýšením znečisťovaním (poľnohospodárstvo, absencia žump), došlo k postupnému znehodnocovaniu spodných vôd používaných v domácnostiach. Nízka kvalita vody znižuje možnosť jej ďalšieho využitia a taktiež má negatívny účinok na ľudské zdravie a biotu vodných ekosystémov.

Na základe terénneho prieskumu možno konštatovať, že prírodné biogeocenózy sú na celom riešenom území značne pozmenené hospodárskou činnosťou človeka, najmä nadmerným odlesnením územia, vybudovaním hrádze na toku Ondava, sceľovaním poľnohospodárskych pozemkov, splanírovaním pôvodných medzí a melioráciami.

Z pôvodných súvislých nížinných drevinných porastov a krovinných formácií zasahujúcich pôvodne celé riešené územie, zachovali sa dnes len torzá drevinnej vegetácie, ako aj rozptýlená i skupinová stromová a krovinná zeleň.

SÍDELNÁ KRAJINA

- sídelný útvar
- výrobné areály
- transportné línie a vedenia

Tieto prvky sídelnej krajiny sú charakterizované antropogénnym pôvodom a ľudskou činnosťou. Zastavané a antropogénnou činnosťou pozmenené plochy tvoria biotopy zastavanej obytnej zóny. Jedná sa o málo významné biotopy. V tomto prostredí sa nachádzajú aj opustené a nevyužívané plochy, ktoré postupnou sukcesiou zarastajú. Biotopy záhrad a ovocných sádov v sídelnej krajine hodnotíme ako významné biotopy.

Zastavané a antropogénnou činnosťou pozmenené plochy v k. ú. Bánovce nad Ondavou

- hospodársky dvor PD,
- intravilán obce,
- dopravná sieť – cestné komunikácie
- protipovodňová ochrana – hrádza Ondavy.

Územný priemet ekologickej stability krajiny

Na riešenom území prevažuje IV. stupeň ekologickej stability. Územie je charakteristické rovinou s početnými depresiami a poľnohospodársky intenzívne obrábanými pôdami. Priestor si vyžaduje mimoriadnu starostlivosť pri udržiavaní existujúcich a zvyšovaní počtu nových ekostabilizačných prvkov, najmä doplnenie pôvodnej nelesnej vegetácie v existujúcich miestnych biocentrách a miestnych biokoridoroch. V riešenom území sa nachádzajú aj územia s II. stupňom s vysokou ekologickou stabilitou, reprezentovanou predovšetkým prvkami miestneho ÚSES-u. V širšom území sú to chránené územia.

Klasifikácia územia a jeho ekologické hodnoty predstavujú diferenciáciu územia podľa vybraných kritérií, vyjadrujúcich kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v riešenom území. Pre praktickú využiteľnosť je stanovená základná jednotka územného celku – katastrálne územie, v ktorom je hodnotený stupeň ekologickej stability (SES) podľa miery ekologickej kvality vegetácie a jej zastúpení v katastrálnom území.

2.1.4. Technická infraštruktúra

Občianska a technická vybavenosť:

- Predajňa potravinárskeho tovaru
- Pohostinské odbytové stredisko
- Predajňa nepotravinárskeho tovaru
- Predajňa pohonných látok
- Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel
- Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá
- Telocvičňa
- Ihrisko pre futbal (okrem školských)
- Knižnica
- Pošta
- Verejný vodovod
- Rozvodná sieť plynu
- Komunálny odpad
- Využívaný komunálny odpad
- Zneškodňovaný komunálny odpad
- Základná škola

- Materská škola
- Verejná kanalizácia

2.2. Popis lokality

2.2.1. Alokácia

Obec Trhovište leží v Podvihorlatskej pahorkatine na náplavových kužeľoch Porubského potoka. Nadmorská výška v strede obce je 193 m n. m., v chotári 140-965 m n. m. Južná časť chotára je odlesnená pahorkatina, sever tvoria strmé, hlbokými dolinami rozrezané južné svahy Vihorlatu s listnatým lesom. Sú tu ložiská halloyzitu.

2.2.2. Reliéf a geológia

Geologické pomery

Na geologickej stavbe v katastri obce Trhovište sa zúčastňujú neogénne a kvartérne sedimenty. Kvartér je zastúpený fluvialnými sedimentami, ktoré dosahujú hrúbku 15 - 20 m. Kryciu vrstvu hrubú 5 - 10 m tvoria náplavové hliny až íly. Neogén je zastúpený súvrstvom stredno až vrchno sarmatského veku. Sú to prevažne pelitické sedimenty s polohami štrkov a pieskov. Po ľavej strane rieky Ondavy, južným smerom, mimo k.ú. Trhovište, sa nachádzajú viate piesky vo forme dún, ktoré dosahujú výšku 8 – 10 m. Často obsahujú hlinitú prímes, ktorá má tmeliaci účinok.

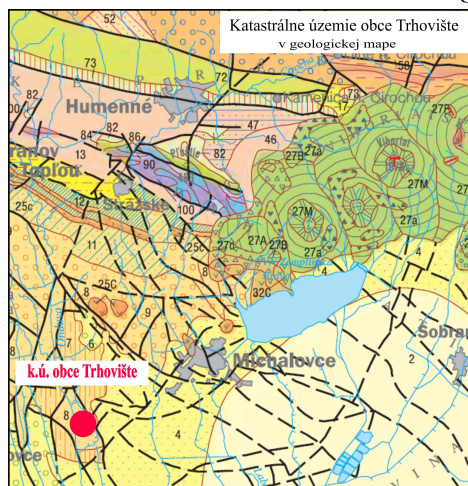
Neogénne sedimenty mocné niekoľko sto metrov predstavujú výplň pozdĺž vnútrohorskej panvy. V študovanom území sa predpokladá prítomnosť sedimentov karpátu. Vrtmi boli overené sedimenty a vulkanity badenu a sarmatu, ako i sedimenty panonu a rumanu. Prevládajú pestré íly a ílovce, slieň a pieskovce. Vulkanické horniny sú tu zväčša pokryté mladšími eolickými pieskami, na povrchu sa objavujú iba ojedinele.

Kvartér zastupujú hlavne fluvialne a eolické sedimenty. Fluvialná činnosť sa prejavovala v poriečnych nivách tokov a v neotektonických kvartérnych depresiách, v ktorých sú zaplavované 15 – 30 m, max. 70 m mocné súvrstvia štrkov, pieskov, hlín a ílov. Povrchové časti poriečnych nív a mladých depresií pokrývajú pieščitý, hlinitý, ílovitý povodňový kaly a preplavované spraše, sprašové hliny a naviate piesky. Významnú úlohu počas kvartéru hrala eolická činnosť, výsledkom ktorej sú pokryvy spraší, sprašových hlín (Malčická tabuľa) a v rôznych formách uložené viate piesky. Celkovo možno zhrnúť geologické pomery z hľadiska vplyvu na poľnohospodársku výrobu nasledovne: Nížinná časť chotára je pokrytá sprašovými uloženinami. Juhozápadne od Pozdišovskej pahorkatiny odlesnený chotár prechádza do roviny k ľavému brehu Ondavy. Na pahorkatine z východnej

strany sú pôdy typu hnedozeme, západne od intravilánu obce v malej časti sú černoze, juhovýchodne od obce z časti hnedozeme a z juhozápadu piesočnaté pôdy.

Širšie záujmové územie z tektonického hľadiska predstavuje štruktúru, ktorá má v celej histórii svojho vývoja poklesovú tendenciu. Poklesy však prebiehajú nerovnomerne, následkom čoho je územie sústavou zlomov rozlámané na samostatné bloky – kryhy. Pohybom týchto kryh vzniká nerovnomerný tlak v intenzite ako aj v čase a priestore. Dôsledkom toho je diferenciácia územia, na relatívne stabilnejšie kryhy a kryhy s výraznou poklesovou tendenciou. Odrazom tejto diferenciácie je rozčlenenie územia na vyššie položené územia s reliéfom pahorkatín a tabúl a na územia intenzívne poklesávajúce, tvoriace nízko položené roviny. Takto vzniknutý úsek predstavuje aj Ondavská rovina, ktorá začína v doline Ondavy – riečnej nive s povrchom rovinatým ktorá je smerom južným takmer bez sklonu, smerom k západu k Pozdišovskému chrbtu s miernym sklonom. Absolútne výšky sa tu pohybujú od 101,5 do 136 m.n.m. na východe pri styku s Pozdišovským chrbtom. Ondavská rovina je tvorená morfológicky riečnou nivou budovanou na báze štrkami, štrkopieskami až pieskami. Povrchová časť je tvorená náplavovými hlinami ílovitými až ílovitopiesčitými, na ktorých je vyvinutá nivná černoze. V celom rozsahu je územie o hrúbke kvartérnej akumulácie 15 až 30 m.

Obrázok č.1: Katastrálne územie obce Trhovište v geologickej mape

2.3. Demografický vývoj

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Trhovište k roku sčítania obyvateľov.

Tabuľka č.10: Počet bývajúcich obyvateľov

Bývajúce obyvateľstvo v obci Trhovište (rok 2011 – SODB 2011)					
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65
obec Trhovište	1882	978	531	147	1204

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 1882 obyvateľov, pričom žien bolo 978. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 1204 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Trhovište podľa vierovyznania v porovnaní rokov 1991, 2001 a 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (61,64 %), reformovaná kresťanská cirkev (12,7 %). Celkovo 1,97 % obyvateľov je bez vyznania.

Tabuľka č.11: Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania	
Ukazovateľ	2011
Rímskokatolícke %	61,64
Evanjelická cirkev augsburského vyznania %	2,44
Reformovaná kresťanská cirkev %	12,7
Gréckokatolícke %	10,1
Pravoslávne %	0,96
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia %	2,23
Evanjelická cirkev metodistická %	0,27
Bez vyznania %	1,97
Ostatné %	0,05
Nezistené %	7,65

Až pri 7,65 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia pravoslávneho vierovyznania (0,96 %) a evanjelickej cirkvi metodistickej (0,27 %). Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 87,83 %. V malej miere je zastúpená rusínska, ukrajinská a poľská národnosť (0,05 %) a ruská národnosť (0,11 %).

Tabuľka č.11: Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Bývajúce obyv. podľa národnosti v %	
Ukazovateľ	2011
Slovenská %	87,83
Maďarská %	0,27
Rómska %	5,15
Rusínska %	0,05
Ukrajinská %	0,05
Česká %	0,21
Poľská %	0,05
Ruská %	0,11
Ostatné %	0,11
Nezistené %	6,46

Tabuľka č.12: Národnostná štruktúra obyvateľstva

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Trhovište			
Slovenská	790	863	1 653
Maďarská	2	3	5
Rómska	53	44	97
Rusínska	1	0	1
Ukrajinská	0	1	1
Česká	1	3	4
Poľská	1	0	1
Ruská	1	1	2
Iná	1	1	2
Nezistená	54	62	116
Spolu	904	978	1882

2.3.1. Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Trhovište bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov (s kulmináciou v roku 2010).

Tabuľka č.13: Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
Obec Trhovište	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Trhovište 1.1.	1816	1821	1815	1865	1897	1910	1866	1874	1893	1900	1913
Trhovište 30.6.	1816	1813	1843	1881	1903	1909	1870	1883,5	1896,5	1906,5	1931

Trhovište 31.12.	1821	1815	1865	1897	1910	1935	1874	1893	1900	1913	1949
muži	893	890	902	923	926	923	901,5	908	918	935	956
ženy	923	923	941	958	977	986	968,5	975,5	978,5	971,5	975

Zdroj: 20.3.2016, DataCubes, 2017

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je vysoko pod úrovňou Slovenska a okresu. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k miernemu nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2005 dosiahla hustota hodnotu 144,56 a do roku 2015 vzrástla na hodnotu 153,72.

Tabuľka č.14: Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok											
Obec Trhovište	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SR	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51	110,61
okr. Michalovce	107,44	107,61	107,75	107,81	107,89	108,07	108,68	108,8	108,74	108,65	108,62
Obec Trhovište	144,56	144,32	146,71	149,74	151,49	151,97	148,86	149,94	150,97	151,77	153,72

Zdroj: 20.3.2018, DataCubes, 2018

2.3.2. Veková štruktúra

Tabuľka č. 14 a 15 prezentuje rozdelenie obyvateľov obce Trhovište na základe rôznych kritérií. Prvým kritériom je pohlavie obyvateľstva, kde sme si ich rozdelili na mužov a ženy. Druhým kritériom je ich rozdelenie na základe roku narodenia (vek). Tretím kritériom je rodinný stav.

Tabuľka č.15: Veková štruktúra – muži

Vek	Muži					
	spolu	slobodní	ženatí	rozvedení	ovdovení	nezistení
Trhovište						
0 - 2	50	50	0	0	0	0
3 - 4	34	34	0	0	0	0
5	15	15	0	0	0	0
6 - 9	67	67	0	0	0	0
10 - 14	82	82	0	0	0	0
15	19	19	0	0	0	0
16 - 17	34	34	0	0	0	0
18 - 19	36	34	2	0	0	0
20 - 24	68	62	6	0	0	0
25 - 29	71	48	21	0	0	2
30 - 34	75	39	36	0	0	0
35 - 39	62	15	45	2	0	0

40 - 44	65	16	45	4	0	0
45 - 49	51	7	37	7	0	0
50 - 54	44	3	33	5	3	0
55 - 59	40	5	31	2	2	0
60 - 64	42	0	38	1	3	0
65 - 69	19	1	13	1	4	0
70 - 74	8	0	7	0	1	0
75 - 79	10	0	6	1	3	0
80 - 84	6	0	5	0	1	0
85 +	6	0	3	0	3	0
Spolu	904	531	328	23	20	2
0 - 5	99	99	0	0	0	0
6 - 14	149	149	0	0	0	0
Produktívny	607	282	294	21	8	2
Poproduktívny	49	1	34	2	12	0
Podiel obyvateľstva		0 - 5	11,0	-	-	-
		6 - 14	16,5	-	-	-
		produktívny vek	67,1	-	-	-
		poproduktívny vek	5,4	-	-	-
Priemerný vek	30,62	-	-	-	-	-

Tabuľka č.16: Veková štruktúra - ženy

Vek	Ženy						Obyvateľstvo	
	spolu	slobodné	vydaté	rozvedené	ovdovené	nezistené	úhrn	%
Trhovište								
0 - 2	60	60	0	0	0	0	110	5,8
3 - 4	38	38	0	0	0	0	72	3,8
5	21	21	0	0	0	0	36	1,9
6 - 9	78	78	0	0	0	0	145	7,7
10 - 14	86	86	0	0	0	0	168	8,9
15	13	13	0	0	0	0	32	1,7
16 - 17	36	36	0	0	0	0	70	3,7
18 - 19	22	22	0	0	0	0	58	3,1
20 - 24	71	61	10	0	0	0	139	7,4
25 - 29	65	28	31	2	0	4	136	7,2
30 - 34	76	28	46	1	1	0	151	8,0
35 - 39	74	17	44	12	1	0	136	7,2
40 - 44	55	7	40	7	1	0	120	6,4
45 - 49	45	4	33	2	6	0	96	5,1
50 - 54	42	3	36	1	2	0	86	4,6

55 - 59	53	4	33	3	13	0	93	4,9
60 - 64	45	5	29	1	10	0	87	4,6
65 - 69	20	0	10	0	10	0	39	2,1
70 - 74	28	0	12	2	14	0	36	1,9
75 - 79	20	1	3	0	16	0	30	1,6
80 - 84	12	0	1	0	11	0	18	1,0
85 +	18	0	2	1	15	0	24	1,3
Spolu	978	512	330	32	100	4	1 882	100,0
0 - 5	119	119	0	0	0	0	218	11,6
6 - 14	164	164	0	0	0	0	313	16,6
Produktívny	597	228	302	29	34	4	1 204	64,0
Poproduktívny	98	1	28	3	66	0	147	7,8
Podiel obyvateľstva		0 - 5	12,2	-	-	-	11,6	-
		6 - 14	16,8	-	-	-	16,6	-
		produktívny vek	61,0	-	-	-	64,0	-
		poproduktívny vek	10,0	-	-	-	7,8	-
Priemerný vek	32,64	-	-	-	-	-	31,67	

2.3.3. Príjmy a výdavky domácností

Príjmy domácností

Priemerný čistý príjem domácnosti v Košickom kraji mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2005 do roku 2015 o 81,98 %. Spomedzi ostatných regiónov SR je na podpriemernej úrovni.

Tabuľka č.17: Čisté peňažné príjmy v Košickom kraji v porovnaní s inými kraji v SR /Eur/.

Čisté peňažné príjmy v Eur											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Slovenská republika	251,18	285,97	320,43	352,22	350,61	348,95	361,77	366,34	370,00	390,13	422,83
Bratislavský kraj	326,23	381,30	407,87	465,57	441,32	442,79	452,51	468,54	487,00	509,32	554,09
Trnavský kraj	253,60	285,97	335,43	367,58	359,39	373,21	376,65	384,57	388,00	419,90	440,17
Trenčiansky kraj	242,18	282,85	309,81	338,55	347,04	355,47	364,55	370,95	376,00	403,21	440,72
Nitriansky kraj	254,03	285,27	321,72	349,13	345,28	343,98	361,81	352,16	354,00	384,80	412,30
Žilinský kraj	241,15	277,14	307,21	336,53	345,47	337,53	356,26	367,01	362,00	372,15	395,15
Banskobystrický kraj	241,98	276,04	309,99	331,48	323,81	335,25	349,62	353,07	356,00	368,72	420,93
Prešovský kraj	222,83	247,53	287,54	309,19	327,03	305,47	327,08	327,65	328,00	344,31	359,36
Košický kraj	243,71	269,57	304,87	340,95	331,15	322,07	330,44	333,77	337,00	350,93	393,01

Zdroj: 20.7.2016, DataCubes, ŠÚ SR,

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností v obci Trhovište reprezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na stravovanie (74,71 €) a bývanie (cca. 66,05 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva obce) pripadá na dopravu do zamestnania.

Tabuľka č.18: Čisté peňažné výdavky (od r. 2005) v eurách

Čisté peňažné výdavky (od r. 2005) v eurách											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Spolu	223,06	283,27	286,64	317,28	307,68	300,98	333,31	325,83	324,27	322,83	394,21
Potraviny a nealko. nápoje	59,32	64,72	68,97	73,81	68,02	69,26	71,38	72,25	74,13	75,87	74,71
Alkoholické nápoje a tabak	6,22	6,97	8,22	8,12	7,89	8,26	9,17	8,73	8,94	9,71	11,21
Odievanie a obuv	13,74	15,83	17,41	20,45	17,29	16,58	18,33	17,27	17,09	17,28	23,93
Bývanie, voda, elektr., plyn ...	47,88	64,16	56,51	60,03	59,94	62,59	67,38	64,41	62,95	61,91	66,05
Nábytok, bytové vybavenie...	9,79	14,21	13,23	13,64	14,94	13,39	17,41	13,56	13,20	12,73	22,85
Zdravotníctvo	6,53	7,87	6,99	9,02	8,81	10,01	10,00	9,62	9,83	9,91	11,95
Doprava	15,03	19,49	22,63	22,54	26,49	20,62	28,59	30,26	28,40	23,99	44,30
Pošty a telekomunikácie	9,46	14,30	14,75	15,47	16,75	15,56	17,23	17,04	16,72	16,89	18,29
Rekreácia a kultúra	13,59	20,09	18,80	22,50	21,90	16,91	22,98	28,27	28,78	29,58	26,83
Vzdelávanie	1,88	1,93	2,38	1,22	0,70	0,66	1,06	0,52	0,55	0,65	2,92
Hotely, kaviarne a reštaurá...	10,40	12,98	16,14	17,06	15,24	13,88	16,72	14,76	14,66	14,96	20,07
Rozličné tovary a služby	17,45	21,24	22,42	22,46	24,53	20,66	22,76	22,00	21,65	20,95	27,84
Ostatné výdavky	11,77	19,51	18,20	30,95	25,18	32,60	30,29	27,14	27,36	28,43	43,26

Zdroj: 20.7.2016, DataCubes, ŠÚ SR,

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie, alkohol, nábytok a zdravotníctvo, čo môže súvisieť aj so zložením obyvateľstva (posun k vyšším vekovým ročníkom). Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na rozličné tovary a ostatné výdavky.

2.3.4. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva v obci Trhovište pripadá na vekovú skupinu od 25 do 29 rokov a od 50 do 54 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov a od 60 do 64 rokov. Nárast v medziročnom porovnaní 2006 až 2016 bol zaznamenaný v takmer každej skupine okrem skupiny od 15 do 19 skupiny 60 až 64 a skupiny 65⁺.

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa pri sčítaní obyvateľov v r. 2011 považovali osoby, ktoré boli v rozhodujúcom okamihu sčítania v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považovali aj osoby v základnej vojenskej službe, na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Tabuľka č.19: Postavenie obyvateľstva zamestnaní

Vek, pohlavie		Postavenie v zamestnaní						Ekonomicky aktívni spolu
		zamestnanci	podnikatelia		členovia družstiev	Neplat. členovia domác. v rodin. Podn.	ostatní a nezistení	
			so zamestnancami	bez zamestnancov				
Trhovište								
15 - 19	muži	8	0	0	0	3	28	39
	ženy	0	0	0	0	0	23	23
	spolu	8	0	0	0	3	51	62
20 - 24	muži	14	0	1	0	3	29	47
	ženy	7	0	0	0	0	19	26
	spolu	21	0	1	0	3	48	73
25 - 29	muži	23	0	2	0	2	32	59
	ženy	16	0	1	0	1	18	36
	spolu	39	0	3	0	3	50	95
30 - 34	muži	32	2	7	0	0	26	67
	ženy	30	0	6	1	1	22	60
	spolu	62	2	13	1	1	48	127
35 - 39	muži	33	1	4	0	1	16	55
	ženy	29	0	2	0	1	24	56
	spolu	62	1	6	0	2	40	111
40 - 44	muži	37	1	1	1	0	19	59
	ženy	27	0	1	0	0	18	46
	spolu	64	1	2	1	0	37	105
45 - 49	muži	34	0	2	0	0	7	43
	ženy	25	0	1	0	0	14	40
	spolu	59	0	3	0	0	21	83
50 - 54	muži	20	3	1	0	1	6	31
	ženy	17	0	0	0	0	12	29

	spolu	37	3	1	0	1	18	60
55 - 59	muži	17	0	1	1	0	7	26
	ženy	19	0	0	1	0	5	25
	spolu	36	0	1	2	0	12	51
60 - 64	muži	7	0	2	0	0	2	11
	ženy	3	0	1	0	0	0	4
	spolu	10	0	3	0	0	2	15
65+	muži	1	0	0	0	0	0	1
	ženy	1	0	0	0	0	0	1
	spolu	2	0	0	0	0	0	2
Úhrn	muži	226	7	21	2	10	172	438
	ženy	174	0	12	2	3	155	346
	spolu	400	7	33	4	13	327	784
%		51,0	0,9	4,2	0,5	1,7	41,7	100,0
Z obyvateľstva v produktívnom veku podiel ekonomicky aktívnych								
Muži		-	-	-	-		-	72,0
Ženy		-	-	-	-		-	57,8
Spolu		-	-	-	-		-	65,0
Z obyvateľstva v poproduktívnom veku podiel ekonomicky aktívnych		-	-	-	-		-	1,4

2.3.5. Náboženská charakteristika

Tabuľka č.20: Náboženská charakteristika obyvateľstva

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Trhovište	559	601	1 160
Rímskokatolícka cirkev	87	103	190
Gréckokatolícka cirkev	9	9	18
Pravoslávna cirkev	19	27	46
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	122	117	239
Reformovaná kresťanská cirkev	3	2	5
Evanjelická cirkev metodistická	21	21	42
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	19	18	37
Bez vyznania	1	0	1
Iné	64	80	144
Nezistené	904	978	1 882
Spolu	559	601	1 160

Až pri 7,65 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia pravoslávneho vierovyznania (0,96 %) a evanjelickej cirkvi metodistickej (0,27 %). Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 87,83 %. V malej miere je zastúpená rusínska, ukrajinská a poľská národnosť (0,05 %) a ruská národnosť (0,11 %).

2.4. Vzdelanie a zamestnanosť

2.4.1. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

V obci Trhovište majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania s učňovským vzdelaním bez maturity - (121) druhý najvyšší podiel sú obyvatelia s úplným stredškolským vzdelaním - (135) a tretí sú obyvatelia so základným vzdelaním (pripadá aj na obyvateľov v nižších vekových ročníkoch - (88).

Tabuľka č.21: Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľstva-popis

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie		Pohlavie		Spolu
		muži	ženy	
Trhovište				
Základné		241	307	548
Učňovské (bez maturity)		92	71	163
Stredné odborné (bez maturity)		62	35	97
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		30	15	45
Úplné stredné odborné (s maturitou)		110	117	227
Úplné stredné všeobecné		23	43	66
Vyššie odborné vzdelanie		5	15	20
Vysokoškolské bakalárske		9	22	31
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		42	37	79
Vysokoškolské doktorandské		2	3	5
Vysokoškolské spolu		53	62	115
Študijný odbor	prírodné vedy	4	3	7
	technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotech., tech. chémia, potravinárstvo)	11	7	18
	technické vedy a náuky II (textilná v., sprac. kože, dreva, plastov, v. hud. nástrojov, archit., staveb., dopr., pošty, telekom., automatiz., špec. odb.)	7	4	11
	poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	3	1	4
	zdravotníctvo	1	7	8
	spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit. a práv. vedy, ekonomika a manaž., obchod a služby, SŠ- OA, HA, praktická š., učeb. odb.)	15	16	31
	spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filolog., pedag. a psych. vedy, publicistika a informácie,	5	22	27

	telových.,učiteľ'stvo, SŠ - gym.)			
	vedy a náuky o kultúre a umení	1	0	1
	vojenské a bezpečnostné vedy a náuky	2	2	4
	nezistený	4	0	4
Bez školského vzdelania		247	283	530
Nezistené		41	30	71
Úhrn		904	978	1 882

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľ'stva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne pozitívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľ'ov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľ'stva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľ'ov s nižším stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľ'ov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

2.5. Nezamestnanosť, príčiny, dôsledky, prognózy

2.5.1. Vývoj nezamestnanosti

V okrese Michalovce bolo v prvom polroku 2018 zaregistrovaných 7038 uchádzačov o zamestnanie. V rámci mesiaca ich pribudlo 567 a ubudlo 516. Ekonomicky aktívne obyvateľ'stvo v našom okrese štatistici vyčíslili na 52 483 obyvateľ'ov a stav disponibilných uchádzačov o zamestnanie predstavoval ku koncu januára 2018 číslo 5718. Miera evidovanej nezamestnanosti tak v okrese Michalovce v prvom polroku 2018 činila pri použití údajov o ekonomicky aktívnom obyvateľ'stve 10,89 percenta. Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti v okrese Michalovce začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu čo trvalo až do roku 2010. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo od roku 2011. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera zamestnanosti.

2.5.2. Veková štruktúra nezamestnaných

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľ'ov pripadal na skupinu vo veku od 35 – 49 a riziková skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel pomaly narastá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 35 do 49 rokov, kedy do roku 2018 klesol podiel na 34,0 %.

2.5.3. Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných

Vzdelanostná štruktúra populácie patrí k najdynamickejšie sa meniacim štruktúrnym znakom a to predovšetkým u mladších generácií. Prvotné predpoklady navyše naznačovali, že proces transformácie vzdelanostnej štruktúry bol v 90. rokoch len vo svojom primárnom štádiu a až v poslednom desaťročí (a najmä v posledných 5 – 6 rokoch) sme svedkami naozaj dynamických zmien. Potvrdenie týchto záverov umožňuje analýza výsledkov nového Sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2011. Vzdelanostná úroveň obyvateľstva na Slovensku sa postupne zvyšuje. Kým v roku 1970 bol podiel obyvateľstva nad 15 rokov so základným vzdelaním 60,7% do roku 2001 sa znížil na 27,4%. Naopak narastá podiel obyvateľstva so stredným a vysokoškolsky ukončeným vzdelaním. Vysokoškolské vzdelanie mali v roku 1970 len 3% obyvateľstva, do roku 2001 tento podiel narástol na hodnotu 10%. Podiel osôb bez vzdelania klesol z 0,9% na 0,4%.

Pri súčasnej situácii na trhu práce regiónu je problematické vytvoriť pracovné miesta pre túto kategóriu, nakoľko zamestnávateľia zväčša požadujú kvalifikovanejšiu a vzdelanejšiu pracovnú silu. Medzi nižším vzdelaním, chýbajúcou kvalifikáciou a vylúčením z trhu práce je jednoznačná súvislosť, nakoľko vyššia úroveň vzdelania rozširuje možnosti na trhu práce. Za rizikovú skupinu (uchádzačov o zamestnanie) UoZ najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných (uchádzačov o zamestnanie) UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrozené ženy so základným resp. neukončeným základným vzdelaním.

Tabuľka č.22: Dosiahnuté vzdelanie obyvateľstva v okrese Michalovce

Okres Michalovce	Základné vzdelanie	Stredoškolské vzdelanie	Vysokoškolské vzdelanie	Bez vzdelania	Nezistené
	19 058	53 767	14 826	19 542	3 649

2.5.4. Dĺžka evidencie

Významným ukazovateľom na trhu práce v okrese Michalovce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvoria nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 0 do 3 mesiacov a v skupine nad 48 mesiacov. Treťou najpočetnejšou skupinou je skupina od 4 – 6 mesiacov. Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 48 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky.

Tabuľka č.23: Analýza zamestnanosti v SR

Analýza zamestnanosti	01/1997	01/2007	01/2017	01/2018
Miera nezamestnanosti SR v %	13,59	10,73	10,05	7,12
Miera nezamestnanosti Michalovce v %	22,30	21,45	17,22	13,41
Evid. uchádzačov o zamestnanie SR	329 749	278 956	235 455	163 075
Evid. uchádzačov o zamestnanie MI	10 227	12 445	7 018	5 718
ekon. aktívne obyvateľstvo SR	2 601 080	2 600 593	2 725 838	2 771 971
ekon. aktívne obyvateľstvo Michalovce	48 191	58 011	49 379	52 483

2.5.5. Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) ako orgán špecializovanej štátnej správy, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov vykonáva politiku zamestnanosti. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce. Obec spolupracuje pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP). Obec spolupracuje s UPSVR Michalovce.

2.5.6. Aktivačná činnosť

Obec Trhovište v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

2.6. Sociálna charakteristika obyvateľstva

2.6.1. ŤZP občania

Za občana s ťažkým zdravotným postihnutím sa považuje občan, ktorého miera funkčnej poruchy je najmenej 40%. Telesne a zdravotne postihnutý jedinec je jedinec s chybou pohybového a oporného ústrojenstva alebo poškodením nervového ústrojenstva, ak sa prejavuje porušenou hybnosťou a jedinec v stave choroby alebo zdravotného oslabenia.

Mentálna retardácia je multidimenzionálny fenomén, ktorý postihuje prekrývajúco medicínske, psychologické, pedagogické a sociálne kvality, funkcie správanie sa postihnutého človeka od narodenia po smrť. Každé zdravotné postihnutie s trvalými následkami vyžaduje komplexný prístup zameraný nielen na úpravu postihnutých fyziologických funkcií, ale aj na úpravu psychosociálnych funkcií s cieľom integrácie postihnutej osoby do bežných spoločenských štruktúr. Model komplexnej rehabilitačnej starostlivosti vyžaduje skúsených odborníkov v rehabilitačnej medicíne - lekárov, fyzioterapeutov, rehabilitačných pracovníkov, psychológov, logopédov, ale aj sociálnych pracovníkov, orientovaných v problematike dlhodobej sociálno - rehabilitačnej starostlivosti (<http://www.nrozp.sk/index.php/soc-rehabilitacia>, 10.7.2011).

Úloha Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

V tejto súvislosti Oddelenia posudkových činností úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a v druhom stupni Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny posudzujú občana na účely: peňažných príspevkov na kompenzáciu, preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a parkovacieho preukazu. Posudková činnosť zahŕňa lekársku posudkovú činnosť a sociálnu posudkovú činnosť (http://www.upsvar.sk/socialne-veci-a-rodina/tazko-zdravotne-postihnuty/posudkova-cinnost/oblasti-posudkovej-cinnosti.html?page_id=1216, 10.1.2012).

2.6.2. Opatrovaní občania

Opatrovaní sú občania odkázaní na opatrovateľskú službu. Opatrovateľská služba je určená občanom, ktorí sú podľa posudku príslušného orgánu odkázaní na pomoc druhej osoby pri zabezpečení životných úkonov, ak týmto občanom nemôže pomoc zabezpečiť rodina. Obec Trhovište má poskytovať občanom opatrovateľskú službu podľa zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Je to terénna forma sociálnej služby v prirodzenom domácom prostredí občana, ktorý je odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby. Opatrovateľská služba sa má poskytovať občanovi s trvalým pobytom v obci Trhovište, v jeho domácnosti.

Sociálna služba sa má poskytovať formou úkonov, ktoré opatrovateľky vykonávajú v domácnosti občana. Sú to úkony ako napr.:

- sebaobslužné úkony – bežné úkony osobnej hygieny, kúpeľ,
- starostlivosť o domácnosť – nákup, jednoduché úkony spojené so starostlivosťou o domácnosť,
- príprava jedla, donáška obeda do domu,

- bežné upratovanie v domácnosti,
- starostlivosť o bielizeň,
- donáška uhlia, dreva,
- sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí,
- dohľad.

Prijímateľ sociálnej služby (občan) platí úhradu za poskytnutú sociálnu službu podľa príjmu a majetku. Výška úhrady za opatrovateľskú službu, poskytnutú občanovi v jednotlivých mesiacoch sa počíta na základe skutočne poskytnutých úkonov.

V zmysle príslušného VZN obce samá poskytovať opatrovateľská služba na základe žiadosti klienta a posudku o odkázanosti. Za opatrovateľskú službu klienti uhrádzajú platbu v zmysle platných smerníc. Súčasťou opatrovateľskej služby nie je zdravotnícka starostlivosť v zmysle z. č. 355 / 2007 Z. z. Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z.). Zdravotnícke úkony môžu poskytovať len štátne a neštátne zdravotnícke zariadenia.

2.6.3. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie

V súčasnosti obec nemá azylové ubytovanie. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie predstavujú špecifickú skupinu, ktorá je postihnutá rôznymi životnými situáciami v súvislosti s trestnou činnosťou, domácim násilím, alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Týka sa teda prepustencov z výkonu trestu, bezdomovcov, osoby závislé na drogách a alkohole, týrané osoby, osamelí rodičia s deťmi bez prístrešia, atď.

V obci môžu vyžadovať azylové ubytovanie hlavne osoby, ktoré sú vystavené domácemu násiliu v súvislosti s alkoholizmom, prípadne drogovou závislosťou. Podľa situácie k roku 2018 o azylovú službu nepožiadali žiadny občan obce. V minulosti obec riešila niekoľko žiadostí o spoluprácu pri umiestnení do strediska sociálnych služieb, čo sa podarilo zabezpečiť, rovnako obec riešila umiestnenie svojich občanov do špecializovaného zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK.

Obec nedisponuje pre prípad závažných problémov dočasnými ubytovacími jednotkami.

2.6.4. Poberatelia dávok v hmotnej núdzi (DHN)

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním

spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením. V obci Trhovište významná skupina poberateľov dávok v hmotnej núdzi spadá do sociálne ohrozenej skupiny.

V dôsledku slabých pracovných návykov si táto skupina vyžaduje osobitný prístup založený na väčšom motivovaní.

2.6.5. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Obec Trhovište je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods. 2 zákona č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších zmien a doplnkov. Na základe zoznamu poberateľov prídavku na dieťa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zasiela obci mesačne zoznam poberateľov prídavku na dieťa, ktorým deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku. Zákon č. 600/2003 Z. z. prídavku na dieťa a príspevku k prídavku na dieťa v § 18 ods. 1, ustanovuje, aby v prípade, ak rodič dieťaťa, resp. osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti nevyužíva prídavok na dieťa a príspevok k prídavku na dieťa na výchovu a výživu dieťaťa, okresný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zastavil výplatu a poukazoval tieto dávky ďalšej oprávnenej osobe alebo obci. Zákonom č. 658/2002 Z. z. sa doplnil dôvod na zastavenie výplaty prídavku na dieťa oprávnenej osobe aj v prípade, ak dieťa zanedbáva plnenie povinnej školskej dochádzky a presunula sa účinnosť tohto paragrafu už od 1. januára 2003. Neprítomnosť žiaka v škole ospravedlňuje jeho zákonný zástupca, ale najviac 5 dní po sebe nasledujúcich dní. Ak neprítomnosť žiaka v škole trvá viac ako 5 dní po sebe nasledujúcich dní, vyžaduje si vždy lekárske potvrdenie o chorobe žiaka alebo iný úradný doklad potvrdzujúci odôvodnenosť žiakovej neprítomnosti. Pod zanedbávaním povinnej školskej dochádzky na účely zastavenia prídavku na dieťa rodičovi sa rozumie stav, keď dieťa má neospravedlnenú neúčast' na vyučovaní v kalendárnom mesiaci viac ako 15 vyučovacích hodín. Škola oznámi zanedbávanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny – Michalovce, v ktorom má rodič dieťaťa trvalý pobyt. Toto oznámenie škola zašle do troch pracovných dní po skončení kalendárneho mesiaca. Kópiu tohto oznámenia zašle škola aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR), odboru sociálnych vecí podľa miesta trvalého pobytu rodiča. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) vydá rozhodnutie o zastavení.

2.7. Analýza verejných sociálnych služieb

2.7.1. Sociálne služby

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. vymedzuje jednotlivé sociálne služby obyvateľom jednotlivých obcí a miest v SR.

Obec Trhovište v rámci originálnych samosprávnych kompetencií zatiaľ neposkytuje opatrovateľskú službu obyvateľom obce. Obec zabezpečuje dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom), je pripravená v prípade potreby plniť funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok a pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...). V obci sa nenachádza neverejný poskytovateľ sociálnych služieb

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010 – 2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďí na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či

väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012,

http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261).

Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom, individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa,
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovaní podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb,
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb,
- koncepcný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja

poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012,
<http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb.

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú

sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.7.2. Posudková činnosť

Posudková činnosť na účely poskytovania sociálnej služby je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť. Posudkovou činnosťou sa zisťuje odkázanosť fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím) alebo fyzickej osoby s nepriaznivým zdravotným stavom na sociálnu službu v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a na opatrovateľskú službu.

Lekárska posudková činnosť

Lekárska posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a zmien zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva lekár na základe zmluvy s obcou alebo vyšším územným celkom (ďalej len „posudzujúci lekár“). Posudzujúci lekár pri vykonávaní lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje so sociálnym pracovníkom obce. Náklady na lekárske posudky uhrádza v plnej výške obec, rovnako ako náklady na činnosť sociálnej pracovníčky obce.

Sociálna posudková činnosť

Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na sociálnu službu je posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby, rodinného prostredia fyzickej osoby a prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je sociálny posudok, ktorý obsahuje znevýhodnenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo s nepriaznivým zdravotným stavom v oblasti sebaobslužných úkonov, úkonov starostlivosti o svoju domácnosť.

2.7.3. Služby vzdelávania

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské

školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Obec Trhovište má zriadenú Základnú školu s ročníkmi 1 až 9 a má zriadenú aj Materskú školu. V zmysle Zákona č. 29/1984 Zb. § 5, § 6 základná škola poskytuje základné vzdelanie; žiaci nadobúdajú základné vedomosti, zručnosti a postoje v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie. Materská škola Trhovište zabezpečuje a vytvára podmienky na predškolskú výchovu a vzdelávanie detí vo veku od 3 do 6 rokov (výnimočne i od 2 rokov) a ich prípravu pre vstup do 1. ročníka základnej školy. Vo všeobecnosti má sociálny akcent s umožnením rodičov zapojiť sa do produktívnej činnosti. Základná škola pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium. Činnosť základnej školy má nesporný vplyv na vyvážený rozvoj v obci. Zároveň dôležitým predpokladom pre rozvoj regiónu je stabilizácia ekonomicky produktívnych ľudí a vytvorenie podmienok pre život a prácu v regióne. Kvalitný výchovno-vzdelávací proces zabraňuje odlivu ekonomicky aktívnych obyvateľov z regiónu do centralizovaných aglomerácií miest.

2.7.4. Zdravotnícke služby

Pre obyvateľov obce Trhovište je v obci poskytovaná primárna zdravotnícka starostlivosť. Primárna zdravotná starostlivosť je poskytovaná ambulantne: v ambulanciách všeobecného lekára pre dospelých s každodennou ordináciou, ambulancia detského lekára s každodennou ordináciou, ambulancia stomatológa s každodennou ordináciou.

Lekárska pohotovosť je zabezpečovaná: RZP Michalovce – rýchla zdravotnícka pomoc nepretržite. Lekárska služba prvej pomoci Michalovce v pracovné a voľné dni v ordinačných hodinách.

Špecializovanú zdravotnícku starostlivosť a nemocničné služby poskytujú zariadenia v Michalovciach.. V Zdravotnom stredisku Trhovište je zriadená aj lekáreň.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárli obyvatelia.

2.7.5. Voľno - časové aktivity

Šport

Základňa športovej činnosti v obci je adekvátna veľkosti sídla, funguje tu športová telovýchovná organizácia – futbalový klub TJ Družstevník Trhovište, ktorý pôsobí

v Zemplínskej lige. Vybavenosť pre šport a telesnú kultúru plní predovšetkým obecný športový areál zastúpený najmä futbalovým ihriskom. Areál futbalového ihriska je oplotený, samotná plocha ihriska je ohraničená zábradlím, vo vstupnej časti, pri prístupovej ceste, sú zriadené plochy pre parkovanie. Futbalové ihrisko má zriadené šatne so sociálnym zázemím a tribuny pre divákov. Vybavenosť pre šport a telesnú kultúru dopĺňa a má v obci pre mládež nezastupiteľnú funkciu aj multifunkčné ihrisko.

Kultúra

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti tejto obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Vybavenosť účelových objektov pre kultúrno-spoločenské aktivity obyvateľov obce tvorí viacúčelová kultúrna sala o kapacite 100 sedadiel. Kultúrna sala s ventiláciou má zriadenú kuchyňu, šatne a vlastné funkčné osvetlenie, ako i ozvučenie. Ďalej na tieto akcie je možné využiť aj objekt, ktorý sa nachádza v areáli futbalového ihriska, kde je kapacita cca 150 miest a je tam umiestnené aj menšie javiskové zariadenie, v objekte je aj kuchynka. Obec Trhovište má zriadenú obecnú knižnicu so sídlom na obecnom úrade. V obci sa nachádza grécko-katolícky, katolícky a reformovaný kostol. Dom smútku sa nachádza v areáli cintorína. Sakrálné objekty sa v obci nenachádzajú.

V obci sa každoročne organizujú kultúrno-spoločenské podujatia – Obecné slávnosti, každý mesiac sa koná chovateľská burza, hasičská súťaž, úcta k starším, šarkaniáda, Zemplínske košovky pálenej, turnaj o pohár starostu obce - futbal

V obci sa pripravuje oživenie činnosti klubu Jednoty dôchodcov. V obci funguje Grécko-katolícke spoločenstvo, Katolícke spoločenstvo, Evanjelické spoločenstvo

V obci pôsobia záujmové organizácie, občianske združenia a spolky - Zväz protifašistických bojovníkov, Klub včelárov, poľovný spolok ÚRBAR Trhovište, TJ Družstevník, DHZ Trhovište.

Kultúrne a historické pamiatky

Historia obce - Na území obce sa našli mohylové násypy z eneolitu, pozostatky sídliska z doby rímskej a slovanské z doby veľkomoravskej a sídliskové nálezy z 10. storočia. Trhová osada je doložená od roku 1220, kedy sa stala sídlom diakonátu. Názov obce sa postupne menil z Wasarhely (1220), Fur, Locus Fori, Wasarhel (1332), Wasarhel (1385), Tarhowisscze (1773), Terhowisstye (1786), Trhowisste (1808) až na dnešný názov Trhovište; maďarsky Vásárhely. Od 15. storočia časť obce a od roku 1557 celá obec patrila panstvu Humenné. Od 18. storočia patrila Csákyovcom, na konci 19. storočia tu mali majetky Andrássyovci. V roku

1715 mala 15 opustených a 18 obývaných usadlostí, v roku 1787 102 domov a 758 obyvateľov, v roku 1828 101 domov a 754 obyvateľov, ktorí sa zaoberali poľnohospodárstvom a domácimi remeslami. Aj po roku 1918 sa obyvatelia živili poľnohospodárstvom.

Pamiatky

KOSTOL rímskokatolícky, postavený bol v roku 1759 ako neskorobarokový, začiatkom 19. storočia upravený na klasicistický.

KOSTOL gréckokatolícky, postavený bol v roku 1818, klasicistický

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- *stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“,*
- *zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií,*
- *rozšíriť systém permanentiek,*
- *rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov),*
- *uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku,*
- *last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku,*
- *zaviest' výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom),*
- *zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení,*
- *podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky,*

- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3),
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.), významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.7.6. Bezpečnosť a aktivity prevencie

Kriminalita v obci je na nízkej úrovni, prevládajú priestupky, v malej miere trestné činy. Práve z uvedeného dôvodu najvyššie % trestnej činnosti pripadá na všeobecné trestné činy. Drobné trestné činy (presahujúce hranicu minimálnej mzdy) sú spojené hlavne s vlámaniami do obydľí, poškodzovanie cudzej veci a inými aktivitami.

Pod pojmom zostávajúce trestné činy rozumieme napríklad zanedbanie povinnej výživy, ublíženie na zdraví z nedbanlivosti, dopravné nehody, týranie zvierat a pod (<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>, 20.7.2015).

Obecná polícia

Obec Trhovište nemá zriadenú obecnú políciu.

Štátna polícia

Policajný zbor Slovenskej republiky spolupôsobí pri ochrane základných práv a slobôd, najmä pri ochrane života, zdravia, osobnej slobody, bezpečnosti osôb a pri ochrane majetku, odhaľuje trestné činy a zisťuje ich páchatel'ov, spolupôsobí pri odhaľovaní daňových únikov, nezákonných finančných operácií a legalizácie príjmov z trestnej činnosti, vykonáva vyšetrovanie o trestných činoch a skrátené vyšetrovanie o trestných činoch. V obci Trhovište je zriadené pracovisko štátnej polície OO PZ Trhovište.

Monitorovacie a kamerové systémy

V obci v súčasnosti sú inštalované kamerové systémy. Obec ich plánuje v budúcnosti rozšíriť na ďalšie lokality.

2.8. Bývanie

2.8.1. Bytový fond a jeho štruktúra

Prevládajúcou funkciou obce Trhovište je bývanie. V obci sa nachádza z väčšej časti individuálna domová zástavba. Malú časť tvorí bytová zástavba. Zástavba v obci sa tiahne

v prevážnej miere v smere východ – západ a v menšej miere aj v smere sever – juh. Najväčší rozmach bytovej výstavby v obci bol zaznamenaný v osemdesiatych rokoch.

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet vykurovaných rodinných domov zemným plynom. Elektrickú energiu na vykurovanie využíva minimum domácností aj to len v prechodnom ročnom období. V súčasnosti, z ekonomických dôvodov, časť domácností v prechodnom období jeseň, jar používa na vykurovanie drevo.

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť. V návrhu sa nepredpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť – dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.8.2. Sociálny bytový fond a nájomné bývanie

V súčasnosti sa v obci nachádza aj špeciálny bytový fond pre ohrozené skupiny obyvateľov. V blízkej budúcnosti obec plánuje investičné aktivity, ktoré by mali vytvoriť ponuku v rámci individuálnej bytovej výstavby.

2.9. Definovanie zainteresovaných skupín

2.9.1 Zadávatelia

Zadávatelia sociálnych služieb sú tí, ktorým zákon ukladá zabezpečiť sociálne služby pre obyvateľov obce, ktoré spravujú. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z. a o zmene a doplnení

zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ukladá obciam a mestám povinnosť vypracovať Komunitný plán sociálnych služieb. Podľa Šiestej časti – Komunitný rozvoj a komunitný plán v oblasti poskytovania sociálnych služieb – § 82 Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia – obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Poslanci obce ako volení reprezentanti občanov majú povinnosť rozhodovať, obecný úrad má vykonať, o čom poslanci rozhodli. Je veľmi dôležité, aby obec uznesením zastupiteľstva deklarovalo svoju vôľu plánovať a rozvíjať sociálne služby. Takéto politické rozhodnutie, prijaté na začiatku celého procesu, potvrdzuje legitimitu komunitného plánovania a je zárukou pre zapojenie ďalších účastníkov.

Obec ako účastník komunitného plánovania

A) Na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy poslanci rozhodnú:

- o potrebe uskutočniť komunitné plánovanie,
- o tom, kto ho má zabezpečovať (obecný úrad alebo iná poverená organizácia),
- o tom, kto bude poslancov v procese komunitného plánovania zastupovať (menovite),
- o finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- o termíne, v ktorom má byť komunitný plán predložený zastupiteľstvu na schválenie.

B) Poverení pracovníci obecného úradu zabezpečujú:

- pozvanie pre poskytovateľov a prijímateľov služieb, aby sa zapojili do procesu komunitného plánovania,
- priestory pre rokovanie,
- potrebné štatistické údaje a analýzy údajov, najmä o obyvateľoch obce,
- vykonanie prieskumov a analýz potrieb,
- spracovanie priebežných správ a záverov,
- vypracovanie komunitného plánu rozvoja sociálnych služieb.

C) Od začiatku obec Trhovište zverejňovalo zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch komunitného plánovania.

- D) Priebežne rešpektuje pri svojom rozhodovaní o sociálnych službách ciele a priority stanovené v komunitnom pláne.
- E) Stanovuje jasné pravidlá financovania sociálnych služieb, ktoré zodpovedajú prioritám komunitného plánovania.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- starosta
- príslušné komisie obecného zastupiteľstva,
- poslanci obecného zastupiteľstva

2.9.2. Poskytovatelia ako účastníci komunitného plánovania

Poskytovateľom sociálnych služieb je fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená obcou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetci poskytovatelia majú pri komunitnom plánovaní rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu.

Poskytovatelia zapojením sa do komunitného plánovania získali možnosť podieľať sa na utváraní celkového systému sociálnych služieb, príležitosť presadzovať vlastné zámery a ciele, príležitosť na nadviazanie novej spolupráce, na získanie informácie o aktivitách, potrebách a trendoch v oblasti sociálnych služieb.

Zúčastnené subjekty v rámci obce:

- neziskové organizácie,
- štátna správa,

2.9.3. Užívatelia ako účastníci komunitného plánovania

Užívateľ sociálnych služieb je človek v nepriaznivej sociálnej situácii, pre ktorého sú sociálne služby určené, prípadne špecifické skupiny obyvateľstva so svojimi potrebami. Ciele a zámery užívateľov majú pri komunitnom plánovaní rovnakú váhu ako ciele a zámery zadávateľov a poskytovateľov, ak nechceme rovno povedať, že by mali mať prioritu.

Vyhľadávanie, oslovovanie a zapájanie užívateľov do práce na komunitnom pláne bola príležitosť ako získať informácie o potrebách jednotlivých sociálnych skupín, o kvalite poskytovaných služieb, ako objaviť existujúce medzery v ich ponuke a ako objaviť nové zdroje na uspokojovanie potrieb. Užívatelia služieb sa zapojením do komunitného plánovania podieľali na utváraní celkového systému sociálnych služieb.

2.9.4. Verejnosť

Verejnosť bola priebežne zoznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánu. Záujmovým združeniam občanov, zdravotne postihnutých a dôchodcov boli

predložené k dispozícii materiály, pričom mali možnosť pripomienkovať komunitný plán obce, či vyjadriť preferencie v oblasti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb. Cieľom vopred pripravenej informačnej stratégie bolo zabezpečiť prístup verejnosti k informáciám. Každá osoba má možnosť sa zúčastniť procesu komunitného plánovania.

Ďalšie organizácie

Pri príprave komunitného plánu boli oslovené a vyzvané k spolupráci občania, podnikatelia a miestne organizácie aj záujmové skupiny, ktorých sa poskytovanie sociálnych služieb dotýka.

2.10. Definovanie cieľových skupín

Základnými cieľovými sociálnymi skupinami, pre ktoré by sme mali sociálne služby plánovať, sú:

- deti a mládež,
- ženy na materskej dovolenke,
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia,
- sociálne odkázaní obyvatelia,
- seniori, čiže obyvatelia v post - produktívnom veku (najmä starší ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami, ako aj rodiny, v ktorých žijú,
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Do procesu komunitného plánovania by mali byť zapojení predstavitelia všetkých vyššie uvedených skupín, pričom treba dbať aj na bohatú vnútornú štruktúru každej z nich. Napr. u obyvateľov so zdravotným postihnutím pôjde určite o rozdielne potreby podľa druhu a miery postihnutia, ale aj podľa veku. Je potrebné zvážiť, či a ako podrobne je potrebné ďalej štruktúrovať základné sociálne skupiny a či bude efektívnejšie špecializovať alebo vhodne kombinovať potrebné služby.

2.10.1. Obyvatelia v dôchodkovom veku

Celosvetovo sa zaznamenáva starnutie populácie, a to nielen vo vyspelých krajinách. Socio-ekonomické štúdie o jeho dopadoch v jednotlivých krajinách po mohli odhaliť a pomenovať negatívne javy sprevádzajúce starobu, ako je feminizácia, oslabenie rodinných

vzťahov, zhoršenie ekonomickej situácie, ale hlavne pre budili záujem o riešenie zanedbávania, zneužívania a týrania seniorov. Zdravotná a sociálna závažnosť danej problematiky je vysoká, informovanosť o jej výskyte, konkrétnych prejavoch a typoch je veľmi nízka. Nárast počtu starých ľudí v obci nesie so sebou množstvo ekonomických, sociálnych, psychologických a zdravotníckych problémov, ktoré významne ovplyvňujú nielen život jednotlivcov, ale i celej komunity. Jedným z problémov súčasnosti je neschopnosť zabezpečiť si základné životné potreby, zanedbávanie, zneužívanie a týranie seniorov, znižovanie ich sociálneho statusu, sociálna izolovanosť, ekonomická poddimenzovanosť a ďalšie problémy s tým súvisiace.

Podiel obyvateľov v dôchodkovom veku v obci narastá. Obec svoje aktivity zameria hlavne na zabezpečenie sociálnej integrácie prestárlych občanov formou organizovania pravidelných akcií, vytváraním priestorov pre stretávanie seniorov, prípadne zriaďovaním zariadení s ambulantnou, prípadne celodennou starostlivosťou.

2.10.2. Deti a mládež

Cieľovú skupinu obyvateľov možno rozdeliť do dvoch skupín. Ide o skupinu detí a mládeže, ktoré sa zúčastňujú povinnej školskej dochádzky. V záujme predchádzania páchania drobnej trestnej činnosti, podpory zdravého životného štýlu a zmysluplného trávenia voľného času, obec zameriava svoje aktivity na výstavbu športovej a záujmovej infraštruktúry, ako aj spoluorganizovanie školskej a mimoškolskej záujmovej činnosti.

Zlepšenie pozície mladých ľudí sa sleduje hlavne predchádzaním predčasného ukončenia vzdelávania, budovaním systému odborného školstva a jeho prepojením s praxou v podnikoch, podporou uznávania neformálneho vzdelávania a prispôsobovaním vzdelávacieho systému požiadavkám trhu práce (Vagač, 2011, s.4).

2.10.3. Ženy na materskej dovolenke

Ženy sa stávajú rizikovou skupinou najmä v období tehotenstva a starostlivosti o deti. V severských krajinách sa už dlhšie prejavujú snahy motivovať rodičov k rovnomernejšiemu rozdeleniu starostlivosti o deti a povzbudiť tak matky k návratu do zamestnania.

2.10.4. Sociálne odkázaní obyvatelia

Predstavujú rizikovú skupinu obyvateľov, ktorí si z objektívnych príčin nemôžu v obci Trhovište z objektívnych, prípadne subjektívnych dôvodov nájsť prácu a sú odkázaní na dávky sociálnej pomoci.

Patria sem hlavne ľudia s nízkym vzdelaním. Ide o najťažšie umiestniteľné skupiny na nepodporovanom pracovnom trhu, lebo dopyt po nekvalifikovanej pracovnej sile je nízky a

neustále klesá. Viaceré krajiny orientujú aktívne opatrenia skôr na dlhodobo nezamestnaných ako na nízkokvalifikovaných, aj keď sa tieto kategórie značne prekrývajú. K úspešnejším prístupom patria tie, ktoré integrujú viaceré opatrenia (s dôrazom na vzdelávanie), individuálny prístup a poskytujú uchádzačovi dočasnú podporu aj po vstupe do zamestnania. Typickými príkladmi fungujúcich opatrení je prechodný trh (medzitrh) práce a školy druhej šance. Do tejto skupiny spadá pomerne veľká časť tunajších rómov. Zlepšenie postavenia Rómov na trhu práce môžu priniesť najmä štrukturálne reformy ako podpora malého podnikania, zníženie daňovo-odvodového zaťaženia (na ktoré obec Trhovište nemá dosah) alebo reforma sociálnej pomoci smerom k aktivite a zníženiu závislosti na dávkach. Za kľúčové je považované vzdelávanie Rómov od najnižšieho veku (Vagač, 2011, s. 4).

2.10.5. Dlhodobo nezamestnaní obyvatelia

Medzi dlhodobo nezamestnanými sa nachádzajú v obci Trhovište najmä nízkokvalifikovaní mladí ľudia bez základného alebo len so stredoškolským vzdelaním alebo naopak obyvatelia nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Pre zníženie dlhodobej nezamestnanosti je tak potrebný zvlášť dôraz na tieto dve skupiny obyvateľov. Kým v prípade nízkokvalifikovaných by mohla pomôcť uplatniť sa na trhu práce najmä vyššia podpora **rekvalifikácie, budovania pracovných návykov**, u starších obyvateľov by čiastočné riešenie mal poskytnúť najmä medzitrh práce. Dlhodobo nezamestnaní v problematických regiónoch strácajú motiváciu aktívne vyhľadávať prácu a sú odkázaní na príjem zo sociálneho systému. Mnoho rodín sa tak v obci ocitá na hranici chudoby (<http://www.etrend.sk>, 11.8.2011).

Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 48 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky.

2.10.6. Zdravotne ťažko postihnutí obyvatelia

Nárast ľudí na nemocenských a invalidných dávkach a nízka zamestnanosť osôb so zdravotným postihnutím nútia väčšinu krajín OECD prehodnotiť systémy posudzovania zdravotného stavu, lepšie kontrolovať prítoky do dočasnej a dlhodobej práceneschopnosti a zlepšovať služby zamestnanosti pre zdravotne postihnutých. OECD považuje za najlepší spôsob pomoci zdravotne znevýhodneným osobám posilnenie stimulov k práci úpravou systémov daní a dávok (Vagač, 2011, s. 4).

2.10.7. Osoby vyžadujúce azylové ubytovanie (bezdomovci, matky s deťmi, po výkone trestu, po závislosti na drogách)

Uvedená cieľová skupina v obci nie je zastúpená. V roku 2018 obec neevidovala v rámci katastrálneho územia obyvateľov bez domova. Skupiny obyvateľov po výkone trestu, prípadne po závislosti na drogách sa vracajú späť k svojim rodinám a teda nevyžadujú intervencie v oblasti bývania. Opatrenia by mali smerovať skôr k preventívnym a vzdelávacím aktivitám zameraným na opätovný návrat do spoločnosti, ako aj zvýšenie šancí uplatnenia sa na trhu práce formou rekvalifikačných kurzov, prípadne kurzov v oblasti drobného podnikania.

3. Strategická časť

3.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík – O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko – kultúrne hodnoty, sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu. Kvadrant 1. pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba

podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventúálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať.

Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami,
- *špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami,
- *zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami,
- *problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry a i.

Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrálny faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti			
		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

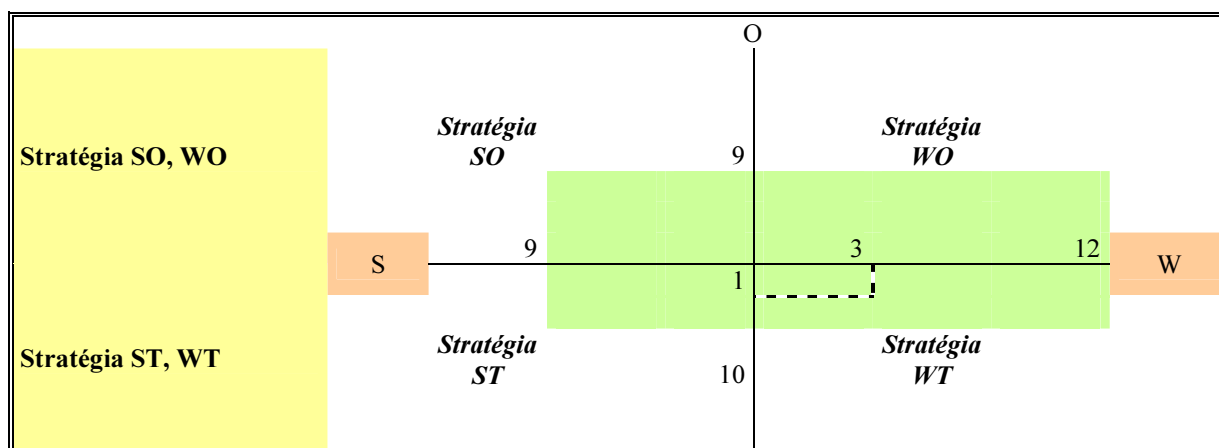
Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť

udržať. Kvadrant 3 tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V kvadrante 4 nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné.

3.1.1. Sociálne služby

Silné stránky	Slabé stránky
- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom), - existencia voľných priestorov - možnosť klubovej činnosti mládeže, dôchodcov a ZP v priestoroch obce - stretnutia dôchodcov, klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - existencia priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - množstvo kultúrnych a športových podujatí	- nezabezpečená opatrovateľská služba, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedoriešená sociálna sieť, - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis), - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia, - nedostatočná participácia obyvateľstva, - predpoklad klesajúceho počtu detí vo vekovej skupine 5 – 14 rokov, - roztrieštenosť sociálneho systému a nedostatok krytia finančnými prostriedkami - nezabezpečené stravovanie dôchodcov
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike, - príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných, nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosťou sociálnych služieb pre klienta, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj, - nedostatočné ľudské kvalifikované zdroje, - nízke mzdové ohodnotenie pracovníkov v soc. oblasti - zlá legislatíva

Schéma SWOT analyzy:

Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov (zabezpečujúce nevyhnutné životné podmienky a životné potreby) a ostatné služby koncentrovať v okresnom meste Michalovce aj za cenu spolupartnerstva (napr. nocľahárne pre bezprístrešné osoby, zariadenia pre drogovu závislé osoby, špecializované zariadenia pre zdravotne postihnutých, záchytné stanice a podobne).

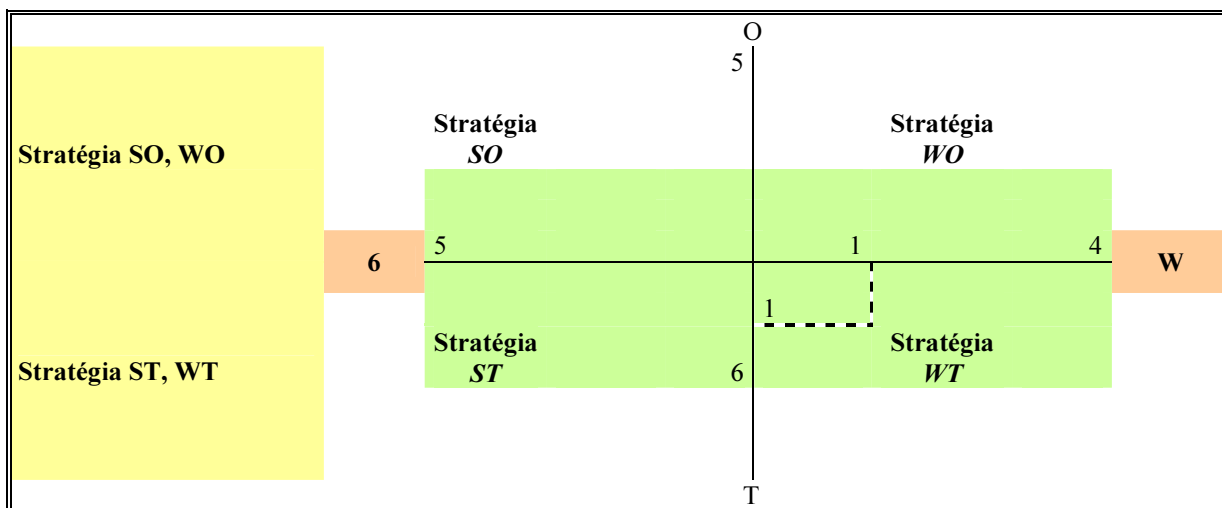
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Trhovište v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom),	1,5	- nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladzovaní pracovného a rodinného života,	1,0
+ stretnutia dôchodcov, klubová činnosť	1,0	- nedoriešená sociálna sieť,	1,5
+ uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce	1,5	- zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu,	1,0
+ pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia...),	1,5	- absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis),	1,5
+ existencia priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity	1,5	- nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,	1,5
+ dostatočná úroveň klubovej činnosti	1,5	- predpoklad klesajúceho počtu detí vo vekovej skupine 5 – 14 rokov,	1,5
		- neexistencia strediska sociálnych služieb,	1,0
		- nezabezpečená opatrovateľská služba,	1,5
		- nezabezpečené stravovanie dôchodcov,	1,5
Spolu	8,5	Spolu	12,0
		Výsledok	3.5

3.1.2. Služby vzdelávania

Silné stránky	Slabé stránky
- dostatok plôch pre pohybové aktivity detí a disponibilná plocha pre jej prípadné rozšírenie - predpoklad znižovania počtu detí vo vekovej skupine od 0 do 4 rokov,	- absencia vzdelávacieho zariadenia, - absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie, - nedostatok kvalifikovaných zamestnancov - vysoká veková štruktúra zamestnancov
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti, - partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov,	- pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti vzdelávania je situácia výrazne nevyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu WT - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Trhovište v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu

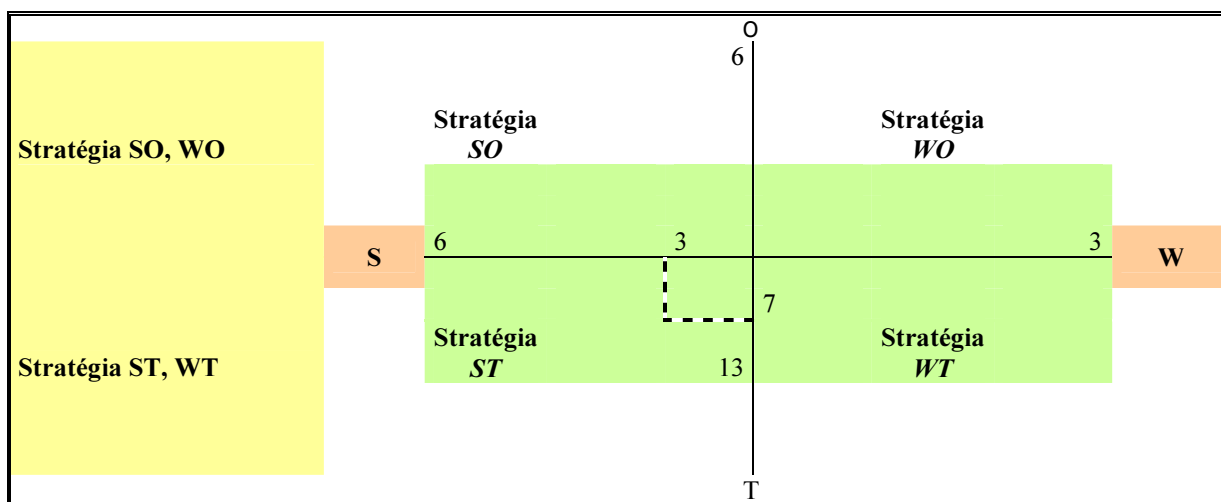
a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ dostatok plôch pre pohybové aktivity	1,5	- absencia vzdelávacieho zariadenia,	1,5
+ predpoklad zvyšovania počtu detí vo vekovej skupine od 0 do 4 rokov,	1,5	- absencia priestorov pre neformálne vzdelávanie,	1,5
		- nesystémová reforma vzdelávacej sústavy,	1,5
		- legislatívna, kapacitná a personálna a ekonomická nevybavenosť základnej školy	1,5
Spolu	3,0	Spolu	6,0
		Výsledok	3,0

3.1.3. Zdravotnícke služby

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia zdravotného strediska, - lekárska pohotovosť je zabezpečovaná PZP Michalovce – rýchla zdravotnícka pomoc nepretržite,	- nedostatočná kvalita poskytovaných zdravotníckych služieb, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby, - nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplýva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovňavanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - nevhodná lieková politika, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *ST*. Odporúča sa obci využívať existujúce zdravotné služby - základnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť – všeobecnú, stomatologickú a detskú základnú starostlivosť.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Trhovište v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

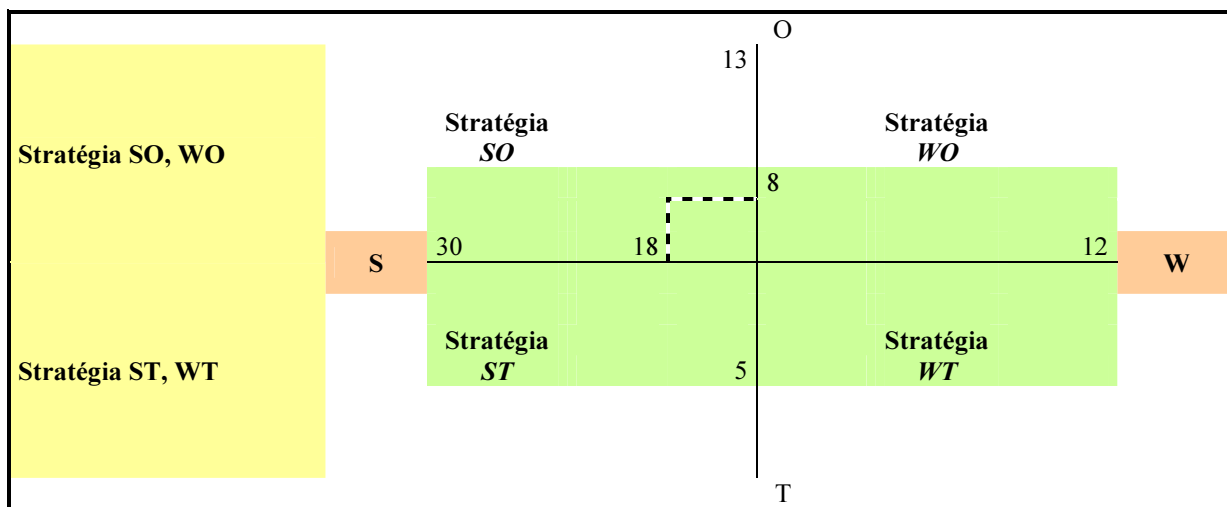
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ lekárska pohotovosť je zabezpečovaná PZP Michalovce – rýchla zdravotnícka pomoc nepretržite,	1,5	- nedostatočná kvalita poskytovaných zdravotníckych služieb,	1,5
		- vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti,	1,5
		- zlá finančná situácia obyvateľstva mnohokrát neumožňuje využívať zdravotnícke služby,	1,5
		- nedostatok peňažných prostriedkov negatívne vplýva na kvalitu prijímanej stravy vybranej skupiny obyvateľstva,	1,5
Spolu	1,5	Spolu	6,0
		Výsledok	4,5

3.1.4. Voľno - časové aktivity

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia kultúrneho domu v obci, - Rímsko-katolícky kostol, Grécko-katolícky kostol, Evanjelický kostol - v obci pôsobia záujmové organizácie,	- absencia trvalého detského dopravného ihriska, - chýbajúce zdroje na ďalšiu výstavbu a rekonštrukciu,

občianske združenia, spolky, ktoré tu majú bohatú tradíciu,	- nedostatočná kapacita na podujatia regionálneho významu, - dovybavenie domu kultúry, - absencia investícií do dovybavenia existujúcich ihrísk a do ich obnov
Príležitosti	Ohrozenia
- vybudovanie ďalších športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - vytvoriť podmienky pre realizáciu voľnočasových aktivít, najmä pre rodiny s deťmi, - podpora rozvoja agroturistiky,	- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na dostatočnú údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu ďalších nových športovo-rekreačných objektov,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti športu je situácia pozitívna. Odporúča sa využiť rozvojovú stratégiu SO. V oblasti športu podporovať výstavbu ďalšej športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť. Obec by sa mala zamerať aj na rozvoj oddychovej infraštruktúry, ktorú by mohli využívať hlavne obyvatelia v poproduktívnom veku a rodiny s deťmi.

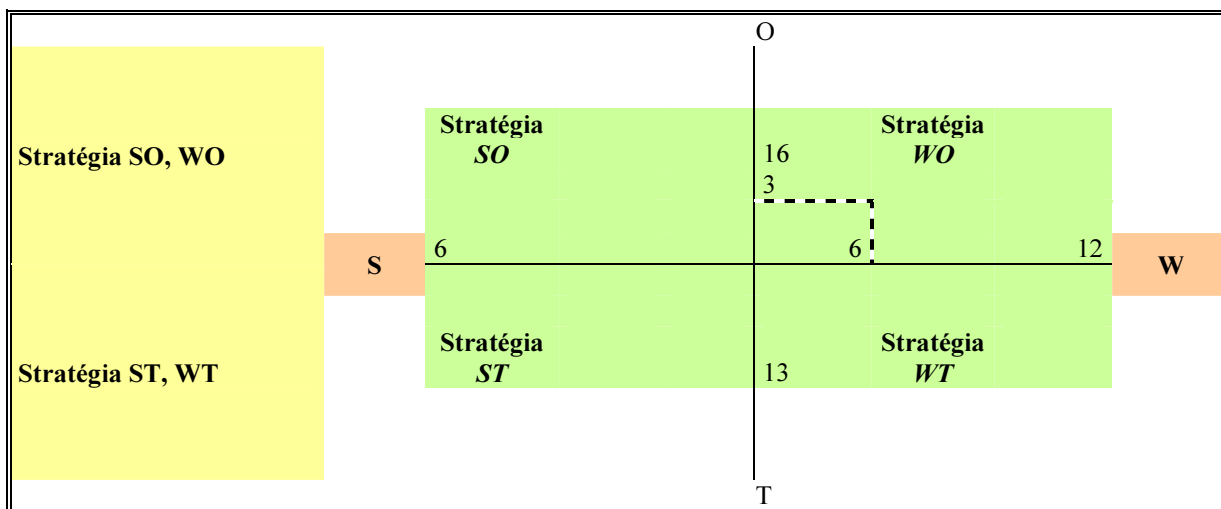
Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Trhovište v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ existencia kultúrneho domu v obci, Rímsko-katolícky kostol, Grécko-katolícky kostol, Evanjelický kostol	1,5 1,5 1,5	- absencia detského dopravného ihriska, - chýbajúce zdroje na obnovu a rekonštrukciu existujúcich športových kapacít, - nedostatočná kapacita na regionálne podujatia,	1,5 1,5 1,5
+ v obci pôsobia viaceré záujmové organizácie, občianske združenia, spolky, ktoré tu majú bohatú tradíciu,	1,5		
+ existencia futbalového a multifunkčného ihriska so zázemím,	1,5		
+ existencia telovýchovnej organizácie			
Spolu	7,5	Spolu	4,5
Výsledok	3,0		

3.1.5. Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
- dostatočné vybavenie RD pripojením na internet - RD využívajúce zemný plyn na vykurovanie, - Postupná orientácia vlastníkov RD na usporu energie – zateplňovanie a výmena okien - Orientácia vlastníkov RD na vyšší štandard bývania – sociálne a hygienické zázemia	- vysoká energetická náročnosť bytového fondu, - odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miet, - obmedzená ponuka pracovných príležitostí v obci, - chýbajú byty pre obyvateľov v sociálnej núdzi, ŤZP, marginalizované skupiny, - chýbajúce technické vybavenie (inžinierske siete) pre bytovú výstavbu v lokalitách plánovaných na výstavbu RD, - nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku, - nedostatok financií na výstavbu nových bytov z rozpočtu obce, - nízke príjmy obyvateľstva,
Príležitosti	Ohrozenia
- vytvárať územné a technické podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu a pre výstavbu sociálnych a nájomných bytov, - rozvoj stavebného sporenia a hypotekárnych úverov, - rozvoj podnikateľských aktivít v regióne, - čerpanie financií na rozvoj bývania z dotácií a úverových programov zo štátneho rozpočtu (napr. zateplňovanie domov, bytov,...), - výstavba bytových jednotiek nižšieho štandardu, - výstavba nájomnej bytovej výstavby, - zriadenie zariadenia núdzového bývania, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity pri zabezpečení bývania, - začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnávanie európskych štandardov, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie stavu bytového fondu, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na bývanie, - nepriaznivý demografický vývoj, - pokles pôrodnosti, - rastúce nároky na údržbu a opravu bytového fondu, - zvyšujúci sa rozdiel medzi reálnymi príjmami obyvateľstva a nákladmi na nájom, resp. výstavbu bytových jednotiek, - dopad ekonomickej situácie na hospodárstvo a obyvateľov, - rast cien pozemkov, nestálosť zákonov

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WO*. Odporúča sa zamerať na rekonštrukciu existujúcej IBV, výstavbu štandardnej bytovej výstavby a v ojedinelých prípadoch zvážiť bytovú výstavbu nižšieho štandardu.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Trhovište v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

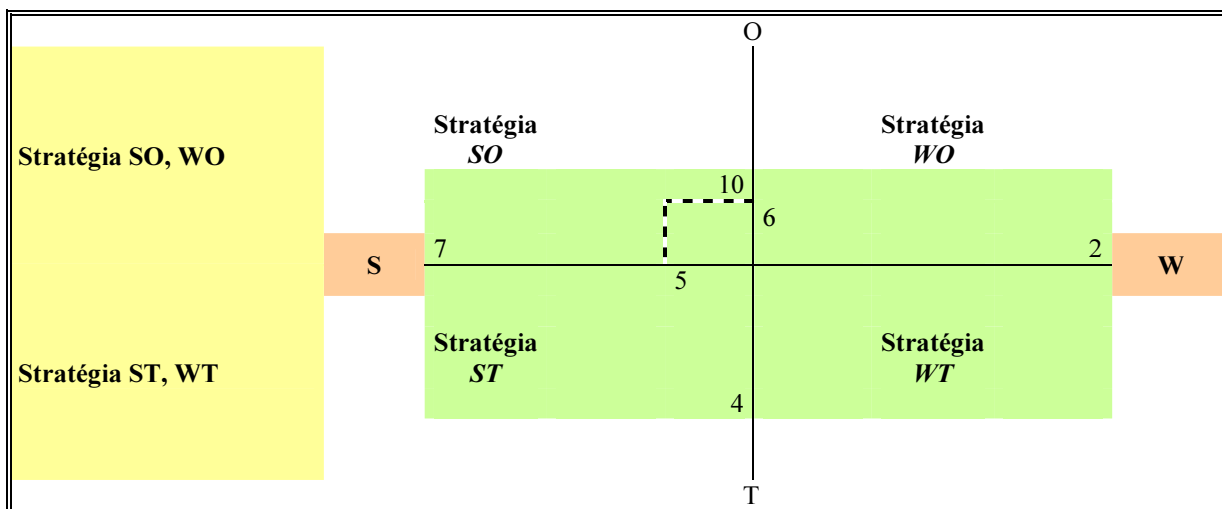
Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ príprava plôch pre RD v nových lokalitách v zmysle územného plánu,	1,5	- vysoký priemerný vek bytového fondu,	1,5
+ RD napojené na zdroj pitnej vody a kanalizácie,	1,5	- vysoká energetická náročnosť bytového fondu	1,5
+ dostatočné vybavenie RD pripojením na internet	0,5	- nedostatočné zabezpečovanie pravidelnej údržby a cyklických opráv bytového fondu,	1,5
+ RD využívajúce zemný plyn na vykurovanie,	1,5	- odchod mladých ľudí za prácou do zahraničia, resp. väčších miest,	1
Spolu	5,0	Spolu	5,5
		Výsledok	-0,5

3.1.6. Bezpečnosť

Silné stránky	Slabé stránky
- relatívne dobre zabezpečený obecný úrad, - frekventovaná centrálna časť obce, - existencia verejného osvetlenia obce, - obvodné oddelenie policajného zboru Trhovište - zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	- rozširovanie drogovej problematiky v obci, - narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov, - nedostatočná prevencia polície, - slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,

- obecný rozhlas	- nízka frekvencia policajnej kontroly, - drobná trestná činnosť – krádeže, - vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii, - vysoký počet obyvateľov v seniorskej kategórii, ktorí sú najviac ohrozenou skupinou, - slabé donucovacie možnosti štátnej polície
Príležitosti	Ohrozenia
- zriadenie monitorovacieho systému v obci – inštalovanie kamier na rizikových miestach v obci, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva pôsobí ako motivátor páchania trestnej činnosti, - zhoršovanie stavu sociálneho statusu niektorých skupín obyvateľstva, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti bezpečnosti je situácia takmer vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody. Obec sa môže zamerať aj na minimalizovanie nákladov súvisiacich s bezpečnosťou a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa zamerať na zvýšenie monitoringu obce.

Nasledujúca tabuľka prezentuje hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Trhovište v jednotlivých politikách, ako aj ich váhy. Hodnota 1,5 predstavuje najväčšiu váhu a hodnota 0,5 najmenšiu. Kladný výsledok pri porovnaní disparít a faktorov rozvoja predstavuje možnosť zaujatia ofenzívnej stratégie, záporný naopak.

Faktory rozvoja	váhy	Hlavné disparity	váhy
+ relatívne dobre zabezpečený obecný úrad,	1,5	- rozširovanie drogovej problematiky v obci,	1,5
+ nízky počet násilných trestných činov,	1,5	- narastajúci problém s alkoholom u určitých skupín obyvateľov,	1,5
+ frekventovaná centrálna časť obce,	1,5	- nedostatočná prevencia polície,	1,5
+ existencia verejného osvetlenia obce,	1,5	- absencia pokrytia kamerovým systémom,	1,0
+ obvodné oddelenie policajného Trhovište,	1,5	- slabá podpora pracovných návykov rizikových skupín obyvateľstva,	1,0
+ Intervencia a osвета v oblasti diskriminácie na školách, násilia na školách,	1,5	- nízka frekvencia policajnej kontroly,	1,5
+ zabezpečený odchyt túlavých zvierat,	1,5	- veľký počet drobnej trestnej činnosti – krádeže,	1,0
		- vysoká závislosť od návykových látok obyvateľov v zlej sociálnej situácii,	1,5
Spolu	10,5	Spolu	10,5
Výsledok	0		

3.2. Vízia a poslanie

3.2.1. Vízia

Obec Trhovište je miestom, ktoré vyvážene zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec je príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. Vyvážene a ohľaduplne využíva svoj majetok a bohatstvo za účelom jeho ekonomického a sociálneho zvel'ad'ovania. Neustále rozvíja širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbá o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov Obce Trhovište svoje aktivity zameriava aj na rizikové skupiny obyvateľov z hľadiska trhu práce, sociálneho vylúčenia.

Obec vzhľadom na miestne podmienky nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnych vzdelávacích zariadeniach v rámci predškolskej výchovy, v rámci povinnej školskej dochádzky, ako aj v oblasti záujmovej činnosti. Z tohto dôvodu obec neponúka záujmové a doplnkové vzdelávacie služby v rámci voľno - časových a záujmových aktivít pre deti a žiakov.

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky primeraná. Pre občanov v hmotnej núdzi obec v prípade potreby poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí zabezpečenie stravy. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos

štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín.

Obec Trhovište je bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorila podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Obec vytvorila dobré podmienky pre bývanie obyvateľov obce. Obec venuje pozornosť domácejmu obyvateľstvu a mládeži, rešpektuje záujem o uprednostnenie IBV pred HBV. Prioritou obce v oblasti bývania je aby bytový fond v obci bol v rovnováhe s infraštruktúrou a občianskou vybavenosťou.

3.2.2. Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Trhovište v sociálnej oblasti. Poslanie opisuje a prezentuje základné sociálne služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, záujmové združenia a pod. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Trhovište a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných sociálnych služieb obyvateľom obce je celá škála aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Trhovište disponuje aj majetkom – budovami a pozemkami. Efektívne spravovanie aktív a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel obecnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov. V súlade s poslaním obce Trhovište všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi.

Sociálne služby

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbieť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN,

príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území Obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z. z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom 330/2007 Z. z., zákonom č. 643/2007 Z. z., zákonom č. 215/2008 Z. z. a zákonom č. 466/2008 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdeľovanie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Voľno – časové aktivity

V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky rekreačného športu. Obec bude uplatňovať pre podporu športu a kultúry dodatočné schémy v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách. Zároveň udrží majetok obce pre

voľnočasové aktivity s uprednostnením detí a mládeže. Bude sa podieľať na skvalitnení a postupnej obnove a rozšírení športovísk a plôch oddychu.

Bývanie

Vytvoriť podmienky pre individuálne bývanie. Zabezpečiť vhodné podmienky pre bývanie súčasných ako aj budúcich obyvateľov obce, pri udržiavaní atraktívnosti obce a štandardu bytového fondu.

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 150/2013 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V rámci kompetencií obcí eliminovať čiernu výstavbu a prílev neprispôsobivých osôb.

Bezpečnosť

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

3.3. Definovanie priorít, cieľov, zámerov

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Trhovište nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Trhovište, po sociálnej a kultúrnej stránke. Sociálny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie sociálnej činnosti bude obec smerovať do oblasti sociálnych služieb, vzdelávania, zdravotníctva, športu, bývania a bezpečnosti.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti sociálnej aktivity na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast zamestnanosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za

účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na: aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore sociálneho rozvoja obce, rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva a aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Na základe dotazníkového výskumu boli stanovené nasledovné priority:

3.3.1. Sociálne služby

Podľa prieskumu medzi obyvateľmi získali prioritu sociálne služby, stravovanie, zariadenia pre seniorov a opatrovateľská služba. Obyvatelia preferujú aj klubovú činnosť.

3.3.2. Služby vzdelávania

Z výsledkov výskumu vyplýva, že najvyššiu prioritu medzi obyvateľmi majú materská škola, s ňou súvisiace verejné služby (ŠKD a ŠJ) a záujmové vzdelávanie. V prípade nezamestnaných obyvateľov a seniorov sú uprednostňované školenia, prednášky, kurzy a celoživotné vzdelávanie.

3.3.3. Zdravotnícke služby

V obci v súčasnosti nie sú zabezpečené zdravotnícke služby v zdravotníckych zariadeniach a ani v budúcnosti obec neplnuje zabezpečiť poskytovanie základných primárnych zdravotníckych služieb.

3.3.4. Voľno - časové aktivity

Najvyššiu prioritu obyvatelia prikladajú bezplatným kultúrnym aktivitám, detským ihriskám a voľne prístupným športoviskám. V rámci voľnočasových aktivít je prioritou vybudovanie koridorov pre turistov a cyklistov.

3.3.5. Bývanie

V oblasti bývania uprednostňujú obyvatelia bývanie v rodinnom dome tak ako je tomu aj v súčasnosti. Odmietajú bytové domy a lokality bez infraštruktúry.

3.3.6. Bezpečnosť

V oblasti bezpečnosti a prevencie obyvatelia uprednostňujú hlavne zvýšený monitoring štátnej polície a monitorovacie systémy na kritických miestach v obci, ako aj zlepšenie parametrov v oblasti komfortu a bezpečnosti na štátnej ceste.

3.3.1.1. Sociálne služby

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbieť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec môže poskytovať jednorazové dávky v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku v HN, príspevok v náhlej núdzi a príspevok pri narodení dieťaťa (dve a viac detí). Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí zabezpečenie stravy. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z. z., 615/2006 Z. z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z. z., 217/2010 Z. z., 290/2011 Z. z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z. z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac (o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných zákonom 330/2007 Z. z., zákonom č. 643/2007 Z. z., zákonom č. 215/2008 Z. z. a zákonom č. 466/2008 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu. Zabezpečiť vysokú kvalitu sociálnych služieb pre obyvateľov obce, ako aj prerozdeľovanie dávok sociálnej pomoci v rámci prenesených kompetencií.

Komentár k programu

Program Sociálne služby predstavuje starostlivosť o obyvateľov obce odkázaných na sociálnu pomoc - pomoc obyvateľom v náhlej sociálnej a hmotnej núdzi, pre handicapovaných obyvateľov, starostlivosť o seniorov a podpora nezamestnaných obyvateľov obce. V rámci financovania predmetného programu sa financuje rozvoz obedov, starostlivosť o seniorov, aktivačné práce, dávky v hmotnej a sociálnej núdzi prípadne starostlivosť o deti.

Priestorové a vecné vymedzenie

V prípade výstavby zariadenia sociálnych služieb je ho v budúcnosti potrebné alokovať tak, aby žiadnym spôsobom nenarúšal kultúrno – historický ráz obce. V prípade absencie vhodných plôch a objektov v centre obce bude možné alokovať tieto zariadenia aj do okrajových častí. Tým bude zabezpečená dostupnosť zariadení.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne

ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261).

Medzi hlavné trendy, ktoré nie je vhodné za každú cenu aplikovať plošne a v každej lokalite a ktoré presadzuje štátny sektor sú:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb, postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom,
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa,
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb),
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb,
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Uvedené trendy treba aplikovať citlivo a len na základe individuálnych potrieb a požiadaviek cieľových skupín s ohľadom na ekonomické podmienky poskytovateľa, donora a klienta.

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb:

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej

služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe.

Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb.

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálno technickej vybavenosti.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným so základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych

služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Program 1 Sociálne služby

Projekty podprogramu:

Podprogram 1.1. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.1.1 Zriadenie terénnej opatrovateľskej služby.
Aktivita Finančné a personálne zabezpečenie.
- Projekt 1.1.2 Zefektívnenie sociálnych služieb pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Aktivita Zriadenie priestorov pre stretávanie obyvateľov v dôchodkovom veku.
- Projekt 1.1.3 Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov a udržanie spojov SAD.
Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.

Podprogram 1.2. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.2.1 Monitorovací a kontaktný systém prostredníctvom OcP.
Aktivita Technické vybavenie.

Podprogram 1.3 Podporné služby.

Cieľ 1.3. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.3.1 Zabezpečenie terénnych špecialistov pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením, s dôrazom na deti a mládež.
Aktivita Spracovanie dokumentácie.
Zabezpečenie priestorov a vybavenia.
- Projekt 1.3.2 Poskytovanie verejného stravovania.
Aktivita Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Podprogram 1.4. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.4 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.4.1 Zabezpečenie pomoci a terénne poradenstvo.
Aktivita Zabezpečenie priestorov pre poradenstvo a školenia.

Podprogram 1.5 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.5 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Projekty podprogramu:

- Projekt 1.5.1 Realizácia vzdelávacích a edukačných kurzov.
Aktivita Finančné a personálne zabezpečenie.
- Projekt 1.5.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivita Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.
- Projekt 1.5.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Projekt 1.5.4 Aktivita	Zriadenie zariadenia nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu. Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie zariadenia.

3.3.2.1. Služby vzdelávania

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky.

Komentár k programu

V rámci starostlivosti o najmenších – deti v predškolskom a školskom veku obec Trhovište zabezpečuje všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí z obce. Za tým účelom je potrebné zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť. Spoločne je potrebné podporovať záujmovú činnosť a materiálne technické vybavenie základnej školy. Zároveň je potrebné zabezpečiť údržbu a rozšírenie kapacít pre šport pre mládež ale aj pre potreby verejnosti.

Priestorové a vecné vymedzenie

Rozvoj vzdelávacích služieb je potrebné riešiť v rámci existujúcej infraštruktúry so zohľadnením princípu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. Výdavky budú plynúť hlavne do obnovy a rekonštrukcie kultúrneho domu.

3.3.3.1. Služby vzdelávania

Strategický zámer

V spolupráci s Mestským úradom Michalovce dbať o dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť zdravotných služieb za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Komentár k programu

Program zahŕňa zabezpečenie podmienok poskytovania primárnej zdravotnej starostlivosti v zdravotnom stredisku Trhovište a v jednotlivých odborných špecializovaných ambulanciách v okresnom meste Michalovce.

Priestorové a vecné vymedzenie

V spolupráci s Mestským úradom Michalovce zabezpečiť dostupnosť špecializovaných zdravotníckych služieb udržať ich v existujúcich priestorových základniach s ohľadom na zvyky a tradíciu poskytovania týchto druhov služieb.

Zároveň je potrebné zohľadniť aj dostupnosť týchto služieb. V prípade tejto oblasti je treba rešpektovať skutočnosť, že tieto služby podliehajú podnikateľským motívom, ako aj politike zdravotných poisťovní v zmysle rozvoja siete zdravotníckych zariadení.

Program 2 Zdravotnícke služby

Cieľ 2 Zlepšiť úroveň a ponuku poskytovania zdravotníckych služieb.

Projekty podprogramu:

Projekt 2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Projekt 2.2	Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Projekt 2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s mestom Michalovce pre oblasť poskytovania špecializovaných zdravotníckych služieb a ich maximálnu dostupnosť. Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.
Projekt 2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.
Aktivity	Analýza dopytu po uvedených službách. Udržanie personálnych kapacít, priestorov a finančných prostriedkov. Obnovenie služieb pohotovosti - priestorové zabezpečenie.

3.3.4.1. Voľno - časové aktivity

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce aj spoluprácou so Základnou školou Trhovište. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými a internými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Program predstavuje organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej

činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

Komentár k programu

Program zahŕňa podporu rozvoja športu a kultúry v obci, ako voľnočasových aktivít. Výdavky sú rozpočtované na prevádzku športového areálu, výstavbu nových športových ihrísk, na športové aktivity a športovú infraštruktúru pre nižšie vekové ročníky detí.

Program predstavuje aj organizáciu a podporu širokospektrálnej kultúry v obci.

Program 3. Voľno - časové aktivity

Cieľ 3.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu, voľnočasových aktivít a kultúry.
----------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 3.1 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba a dovybavenie športových plôch v blízkosti futbalového areálu.
Projekt 3.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 3.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 3.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 3.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 3.6 kultúry. Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Projekt 3.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Projekt 3.8 Aktivity	Modernizácia budovy kultúrneho domu Modernizácia interiérov kultúrneho domu. Modernizácia vybavenia domu kultúry. Zriadenie klubových priestorov. Zníženie energetickej náročnosti budov.

3.3.5.1. Bývanie

Strategický zámer

Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj IBV.

Komentár k programu

Program bývanie zahŕňa komplexný rozvoj bytového fondu na území obce. Obec zabezpečuje spracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie na rozšírenie plôch na novú výstavbu rodinných domov, ako aj administratívne činnosti spojené s týmto zámerom obce.

Program 4 Bývanie

Cieľ 4	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu rodinných domov.
---------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 4.1. Aktivity	Potenciálna výstavba inžinierskych sietí v nových plánovaných lokalitách IBV. V prípade potreby vypracovanie technickej dokumentácie. Príprava plôch pre IBV v nových lokalitách v zmysle územného plánu.
Projekt 4.2. Aktivity	Infraštruktúra, služby a plochy stacionárnej dopravy. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba.

3.3.6.1. Bezpečnosť

Strategický zámer

Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Komentár k programu

V rámci bezpečnostnej politiky obec realizuje nasledujúce základné činnosti - zabezpečenie maximálnej ochrany života občanov obce a majetku a pripravenosť obce riešiť krízové situácie a mimoriadne udalosti. V rámci programu Bezpečnosť sa financujú aktivity na úseku ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany, zabezpečenie ochrany majetku a obyvateľov prostredníctvom polície, ako aj zabezpečenie funkčnosti verejného osvetlenia.

Priestorové a vecné vymedzenie

Väčšina aktivít v oblasti bezpečnosti bude smerovať do oblasti ochrany obyvateľov obce a ich majetku. Obec zabezpečí frekventovanejší monitoring jednotlivých častí obce v zmysle požiadaviek obyvateľov. Štátna polícia sa zameria hlavne na monitoring oblastí obývaných menej prispôsobivými obyvateľmi, ako aj bočné málo frekventované ulice. V tejto súvislosti je potrebné rešpektovať aj historický kontext obce. Dôležitú úlohu bude zohrávať aj kamerový monitorovací systém, ktorý okrem priestupkovo najfrekventovanejších oblastí bude sledovať významné objekty a príslušnou infraštruktúrou.

Program 5 Bezpečnosť

Cieľ 5	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
---------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 5.1. Aktivity	Zabezpečenie pravidelného monitorovania verejného majetku. Realizácia preventívnych akcií štátnej polície. Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.
Projekt 5.2. Aktivity	Optimalizácia poskytovania bezpečnostných informácií občanom. Spracovanie technickej dokumentácie. Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.
Projekt 5.3. Aktivity	Optimalizácia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektu. Optimalizácia verejného osvetlenia – znižovanie energetickej náročnosti a ďalšie inovatívne a úsporné technológie, osvetlenie priechodu pre chodcov.

Projekt 5.4.	Zriadenie kamerového systému.
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína. Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce. Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Projekt 5.5.	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.
Aktivity	Obnova komunikácií a chodníkov, zlepšenie situácie na dopravných komunikáciách miestnych a štátnych

3.4. Merateľné indikátory

Monitorovanie Komunitného plánu Trhovište sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a programom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

3.4.1. Sociálne služby

Program 1. Sociálne služby

Podprogram 1.1. Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriazniveho zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

Cieľ 1.1. Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.						
Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.1.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.	Počet nových verejných služieb	výstupu	počet	o. Trhovište	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Trhovište	25
Projekt 1.1.2	Zariadenia sociálnych služieb pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	o. Trhovište	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Trhovište	20
Projekt 1.1.3	Zriadenie služby verejnej a sociálnej dopravy – sociálny taxík	Počet sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Trhovište	1
		Počet užívateľov služby.	výsledku	počet	o. Trhovište	25

Podprogram 1.2. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.

Cieľ 1.2. Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.2.1	Elektronický monitorovací systém	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	počet	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	počet	25

Podprogram 1.3. Podporné služby.

Cieľ 1.3. Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.3.1	Pomoc pri poskytnutí služieb integračného centra pre osoby ohrozené sociálnym vylúčením.	Počet zriadených zariadení poskytujúcich verejné služby	výstupu	počet	o. Trhovište	1
		Počet užívateľov zariadení.	výsledku	počet	o. Trhovište	10

Podprogram 1.4. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.

Cieľ 1.4 Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojovanie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná	Informačný	Cieľová
---------	--	----------------------	-----	-------	------------	---------

				jednotka	zdroj	hodnota
Projekt 1.4.1	Zabezpečenie poradenstva a školení v komunitnej sfére.	Počet poskytovaných sociálnych služieb.	výstupu	počet	o. Trhovište	1
		Počet užívateľov služieb.	výsledku	počet	o. Trhovište	20

Podprogram 1.5 Služby zamestnanosti

Cieľ 1.5 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 1.5.1	Realizácia vzdelávacích kurzov	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	o. Trhovište	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	o. Trhovište	10
Projekt 1.5.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	o. Trhovište	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	o. Trhovište	1
Projekt 1.5.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	o. Trhovište	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	o. Trhovište	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	o. Trhovište	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	o. Trhovište	10

3.4.2. Zdravotnícke služby

Program 2 Zdravotnícke služby

Podprogram 2.1 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb

Cieľ 2.1 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 2.1.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Trhovište	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	25
Projekt 2.1.2	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Trhovište	1
Projekt 2.1.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Trhovište	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	35
Projekt 2.1.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Trhovište	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	30

3.4.3. Voľno - časové aktivity

Program 3 Voľno - časové aktivity

Podprogram 3.1 Zlepšiť úroveň poskytovania služieb a možnosti športového vyžitia obyvateľom obce

Cieľ 3.1 Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 3.1.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Trhovište	1
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Trhovište	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	200
Projekt 3.1.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj rekreačného športu v obci.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Trhovište	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	180
Projekt 3.1.3	Podpora športových podujatí obecného a regionálneho významu.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Trhovište	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	250
Projekt 3.1.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov a seniorov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Trhovište	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	50
Projekt 3.1.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Trhovište	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	125
Projekt 3.1.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Trhovište	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	200
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	obec Trhovište	1
Projekt 3.1.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Trhovište	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	150

3.4.4. Bývanie

Program 4 Bývanie
Podprogram 4.1. Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o výstavbu nových rodinných domov na nových lokalitách

Cieľ 4.1 Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu. Obec zabezpečí podmienky na výstavbu rodinných domov

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 4.1.1	Výstavba inžinierskych sietí v obci a v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Trhovište	2
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Trhovište	20
Projekt 4.1.2	Služby a vybavenosť.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	20
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Trhovište	1
Projekt 4.1.3	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.	Počet zateplených objektov	výsledku	počet	o. Trhovište	5
		Celková zateplená plocha	výsledku	m ²	o. Trhovište	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	o. Trhovište	50

3.4.5. Bezpečnosť

Program 5 Bezpečnosť
Podprogram 5.1 Znižovanie kriminality v obci a ochrana majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Cieľ 5.1 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Informačný zdroj	Cieľová hodnota
Projekt 5.1.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku	Počet hliadok za deň	výsledok	počet	o. Trhovište	1
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Trhovište	20
Projekt 5.1.2	Optimalizácia miestneho rozhlasu a rozšírenie poskytovania bezpečnostných informácií cestou sms.	Pokrytie územia rozhlasom a televíziou	dopad	%	o. Trhovište	100
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	o. Trhovište	626
		Počet novonainštalovaných	výstup	počet	o. Trhovište	1

		zariadení v rámci existujúcich hlasových služieb				
Projekt 5.1.3	Optimalizácia verejného osvetlenia realizácia energetického auditu.	Počet zrekonštruovaných svietidiel	výsledku	počet	o. Trhovište	50
		Zníženie spotreby el. energie	dopadu	%	o. Trhovište	20
Projekt 5.1.4	Zriadenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	o. Trhovište	5
		Zníženie kriminality	dopad	%	o. Trhovište	20
		Pokrytie územia	dopad	%	o. Trhovište	50
Projekt 5.1.5	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách – zriadenie osvetlenia na prechodoch pre chodcov.	Počet realizovaných projektov	výsledok	počet	o. Trhovište	1
		Počet užívateľov projektov	dopad	%	o. Trhovište	100

3.5. Akčné plánovanie

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálneho rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram a riziková analýza. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v tis. €.

3.5.1. Sociálne služby

Strategický zámer						
Rozvíjať sociálne a zdravotné služby poskytované v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce. Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi.						
Podprogram 1.1. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.						
Cieľ 1.1	Zabezpečiť rozvoj služieb pre osoby, ktoré z objektívnych dôvodov nemôžu pre seba zabezpečiť osobnú starostlivosť z dôvodu zdravotného postihnutia, prípadne dôchodkového veku.					
Projekt 1.1.1	Zriadenie a rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
Projekt 1.1.2	Zariadenia sociálnych služieb pre obyvateľov v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre stretávanie obyvateľov v dôchodkovom veku.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
Projekt 1.1.3	Zriadenie služby sociálneho taxíka pre starších obyvateľov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Trhovište
Podprogram 1.2. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť pravidelný monitoring ohrozených skupín obyvateľstva za účelom predchádzania výnimočných situácií, ktoré by mohli ohroziť život a zdravie.					
Projekt 1.2.1	Elektronický strážca – GPS monitoring.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické vybavenie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
Podprogram 1.3. Podporné služby.						

Cieľ 1.3	Umožniť obyvateľovi, ktorý opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jeho fyzického zdravia a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia. Zabezpečiť nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a predchádzať sociálnemu vylúčeniu.					
Projekt 1.3.1	Poskytovanie verejného stravovania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Trhovište
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Trhovište
Podprogram 1.4. Sociálne služby so zameraním na marginalizované skupiny.						
Cieľ 1.4	Zisťovanie príčin vzniku, charakteru problémov komunity a poskytnutie im konkrétnej odbornej pomoci. Osvojenie pracovných návykov a zručností pri vykonávaní pracovných aktivít pod odborným vedením na účel obnovy, udržania alebo rozvoja jej fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností a jej začlenenia do spoločnosti.					
Projekt 1.4.1	Zabezpečenie sociálneho poradenstva a komunitného pracovníka pre marginalizované skupiny.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie priestorov pre poradenstvo a školenia.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	nízky	obec Trhovište
Podprogram 1.5 Služby zamestnanosti						
Cieľ 1.5	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Projekt 1.5.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
Projekt 1.5.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
Projekt 1.5.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MPSVaR SR, ESF	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3

2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu	0,1				0,5		0,05
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,5		0,05
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6			0,75	0,45

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v personálnej náročnosti a vysokej prevádzkovej náročnosti. Vysoký vplyv má aj nedostatok finančných prostriedkov.

3.5.2. Služby vzdelávania

Zabezpečiť všestranný rozvoj detí a mládeže. Zabezpečiť poskytovanie predškolskej výchovy v zariadeniach s vyhovujúcimi priestormi, zariadením a kvalifikovanou pracovnou silou. Zabezpečiť všestranný rozvoj vzdelanostnej úrovne detí predškolského veku, ako aj žiakov v rámci povinnej školskej dochádzky. V rámci základného školstva zabezpečiť vzdelávanie hlavných národnostných skupín v materinskom jazyku. V rámci originálnych kompetencií zabezpečiť stravovanie v jedálňach pri základných školách v zmysle racionálnej výživy. Zároveň sa spolupodieľať na zabezpečení priestorov a personálnych zdrojov na záujmovú činnosť v školských kluboch.

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov zainteresovaných strán			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1				0,5		0,05
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15

4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3			0,5		0,15
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6	0,25			0,15

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

3.5.3. Zdravotnícke služby

Strategický zámer						
V spolupráci s Mestom Michalovce rozvíjať širokú paletu špecializovaných zdravotných služieb poskytovaných pre občanov obce. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Program 2 Zdravotnícke služby						
Cieľ 2	V spolupráci s Mestom Michalovce doplniť chýbajúcu infraštruktúru špecializovaných zdravotníckych zariadení a zvýšiť ich kvalitu.					
Projekt 2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Projekt 2.2	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
Projekt 2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
	Udržanie existujúcich lekárskeho kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
Projekt 2.4	Zabezpečovať komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých ľudí a dlhodobo chorých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza dopytu po uvedených službách.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
	Zabezpečenie personálnych kapacít, priestorov a finančných prostriedkov.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
	Obnovenie služieb pohotovosti - priestorové zabezpečenie.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný

vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6		0,5		0,3
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3		0,25			0,075
6.	Vysoká prevádzková náročnosť			0,6		0,5		0,3

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

3.5.4. Voľno-časové aktivity

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Program 3. Voľno - časové aktivity						
Cieľ 3	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Projekt 3.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
	Dostavba športových plôch v blízkosti futbalového areálu.	2	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
	Výstavba koridorov pre bicyklistov a turistov s prepojením na susedné obce	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Trhovište
Projekt 3.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	6	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	stredný	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 3.3	Podpora organizácie športových podujatí miestneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	žiadny	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	2	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Projekt 3.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	2	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 3.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 3.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti kultúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce	verejný, tretí sektor	žiadny	obec Trhovište
Projekt 3.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	2	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec Trhovište
Projekt 3.8	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Modernizácia interiérov domu kultúry	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
	Modernizácia vybavenia domu kultúry.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Trhovište
	Zriadenie klubových priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3			0,5		0,15
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov.

3.5.5. Bývanie

Strategický zámer						
Výstavba a modernizácia bytového fondu v obci. Vytváranie podmienok pre rozvoj IBV.						
Program 4 Bývanie						
Cieľ 5	Zabezpečiť rozvoj a starostlivosť o bytovú výstavbu.					
Projekt 4.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Príprava plôch pre IBV v nových lokalitách v zmysle územného plánu.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Projekt 4.2	Rekonštrukcia a zateplenie existujúceho bytového fondu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
	Zateplenie budov.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje vlastníkov	verejný sektor	Vysoký	obec Trhovište

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov			0,6			0,75	0,45
2.	Personálna náročnosť	0,1			0,25			0,025
3.	Náročnosť spracovania projektu			0,6			0,75	0,45
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1				0,3		0,03
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru		0,3				0,75	0,225
6.	Vysoká prevádzková náročnosť		0,3			0,5		0,15

Z výsledkov súčinnu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a spracovanie projektov.

3.5.6. Bezpečnosť

Strategický zámer						
Bezpečná obec chrániaca verejný ako aj súkromný majetok. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Program 5 Bezpečnosť						
Cieľ 6	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Projekt 5.1	Zabezpečenie pravidelného monitorovania majetku obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia preventívnych akcií štátnej polície.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
	Zvýšenie monitoringu v nočných hodinách.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	obec Trhovište
Projekt 5.2	Optimalizácia miestneho rozhlasu a rozšírenie poskytovania bezpečnostných informácií cestou sms.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Trhovište
	Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Trhovište
Projekt 5.3	Optimalizácia verejného osvetlenia realizácia energetického auditu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	0,5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Trhovište
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia a ďalšie úsporné technológie,	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Trhovište
Projekt 5.4	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.	0,5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nízky	obec Trhovište
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce a rodinnej zástavby.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nízky	obec Trhovište
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	0,5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nízky	obec Trhovište
Projekt 5.5	Zvýšenie bezpečnosti na komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Osvetlenie prechodu pre chodcov	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Trhovište

Riziková analýza

Úlohou tejto analýzy je identifikovať možné riziká, ktoré by mohli ohroziť realizáciu projektu. Nasledujúca tabuľka znázorňuje pravdepodobnosť vzniku rizika a jeho následný vplyv na projekt. Zosumarizovaním je výsledok multiplikácie rizika, ktorý je násobkom pravdepodobnosti rizika a jeho vplyvu na projekt.

Akčné plány	Rizikový faktor	Pravdepodobnosť vzniku rizika			Vplyv rizika na projekt			Výsledok multiplikácie rizika
		malá	stredná	vysoká	malá	stredná	vysoká	
		0,1	0,3	0,6	0,25	0,5	0,75	
1.	Nedostatok finančných prostriedkov		0,3				0,75	0,225
2.	Personálna náročnosť		0,3				0,75	0,225
3.	Náročnosť spracovania projektu		0,3		0,25			0,075
4.	Nedostatočný záujem cieľovej skupiny	0,1			0,25			0,025
5.	Problémy technicko-materiálneho charakteru	0,1			0,25			0,025
6.	Vysoká prevádzková náročnosť	0,1			0,25			0,025

Z výsledkov súčinu jednotlivých hodnôt pravdepodobnosti vzniku rizika a dopadu rizika na projekty vyplýva, že najväčšia hodnota rizika je v nedostatku finančných prostriedkov náročnosti a personálnu náročnosť.

3.6. Finančné plánovanie

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu KPSS je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít je stanovená len orientačne v časti 5.2. Akčné plánovanie. Táto časť bude pravidelne konkretizovaná Obecným zastupiteľstvom obce Trhovište pri pravidelných ročných vyhodnoteniach Komunitného plánu a pri jeho aktualizácii na ďalší rok v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možnosti obecného rozpočtu atď.

Vychádzajúc z vyššie zadaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií uvádzame možnosti čerpania finančných prostriedkov pre realizáciu programu.

3.6.1. Sociálne služby

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

3.6.2. Služby vzdelávania

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov
DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR
DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig
PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013
s dôrazom na možnosti pre mestá a obce.

3.6.3. Zdravotnícke služby

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné.

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

3.6.4. Voľno - časové aktivity

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)

- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce.

3.6.5. Bývanie

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

3.6.6. Bezpečnosť

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných obecných a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zdefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV
PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

Investície do hmotného majetku (čl. 18)

Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)

LEADER (čl. 42-45)

3.7. Hodnotenie

Hlavným hodnotiacim dokumentom Komunitného plánu sociálnych služieb bude **Správa o realizácii KP**, ktorú vypracuje Komisia OZ pre sociálnu oblasť.

Spôsob modifikovania KP

Predkladať návrhy na modifikovanie KP bude v právomoci starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Sociálna komisia môže tiež predkladať obecnému zastupiteľstvu návrhy na doplnenie KP. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Komisii návrh na modifikovanie KP. Na zasadnutia OZ v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Komisia analýzu plnenia KP.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority,
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby,
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb,
- po uplynutí plánovaného obdobia.

Doplnenie KP sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie KP, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie KP bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Komisie alebo obecného zastupiteľstva.

Účasť pri aktualizácii komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť,
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam, o predložennom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

3.8. Monitorovanie

KP budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie, je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce. Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce, či majúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor) a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Monitorovanie plnenia KP bude vykonávať príslušná komisia OZ. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Komisie budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením KP. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Komisie Správy o realizácii KP, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Komisia vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia KP na obecného úradu alebo u predsedu príslušnej komisie.

Časový horizont vyhodnocovania KP:

Obecné zastupiteľstvo obce Trhovište minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce.

Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

3.9. Súlad poskytovania sociálnych služieb v obci Trhovište

V súčasnosti obec Trhovište neposkytuje a nemá zapísanú sociálnu službu v Registri poskytovateľov sociálnych služieb Košického samosprávneho kraja.

Obec Trhovište v prípade potreby podporuje:

- poskytovanie sociálnych služieb s verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce na základe zmluvy s poskytovateľom.

Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce Trhovište:

V súčasnosti nie je registrovaný iný verejný alebo neverejný poskytovateľ sociálnej služby v územnom obvode obce Trhovište a žiadny subjekt neponúkol spoluprácu pri poskytovaní potrebných sociálnych služieb v územnom obvode obce Trhovište.

Obec Trhovište v prípade potreby vydáva poskytovateľovi sociálnej služby uvedenej v § 25, § 35, § 36 a 40 na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s komunitným plánom sociálnych služieb obce, ak je to v súlade s potrebami a záujmom cieľových skupín v komunite obce Trhovište.

4. Záver

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadne potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii. Určite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Slúži ku cti obyvateľom obce, že sa snažia plniť vytýčené ciele keď prostriedky na ďalší rozvoj obce zo štátneho rozpočtu sú značne obmedzené. Predsudky medzi obyvateľmi v obci nie sú také priepastné ako to poznáme v iných obciach. Už len preto si zaslúžia pozornosť a podporu štátnych orgánov na zlepšenie životných podmienok tunajších ľudí.

5. Použitá literatúra

1. Komunitné plánovanie sociálnych služieb, Woleková, Mežianová, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien, 2004
2. Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení,
3. Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov,
4. Zákon č. 599/2003 Z. z. o hmotnej núdzi,
5. Zákon č. 601/2003 Z. z. o životnom minime,
6. Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine
7. Zákon č.305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele.
8. Zákon č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách
9. Novela zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele
10. www.statistics.sk
11. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
12. Vagač, 2011, s.4
13. <http://www.etrend.sk>, 11.8.2011
14. Atlas krajiny SR, 2002
15. Popper, Szeghy, Šarkozy, 2009, s.16-18
16. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
17. Národný program reforiem, máj 2012,
18. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
19. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
20. <http://www.upsvar.sk>

Komunitný plán sociálnych služieb obce Trhovište bol prerokovaný a schválený uznesením obecného zastupiteľstva Obce Trhovište

dňa: č. uznesenia:

Róbert K O B A

starosta obce